

Uchwała Nr XXV/131/2016

Rady Gminy Rytwiany

z dnia 29.11.2016r.

w sprawie przyjęcia Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.), art. 19 ust. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 383) Rada Gminy Rytwiany uchwala co następuje:

§1

Przyjmuje się „Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rytwiany.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na stronie BIP Gminy Rytwiany oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Rytwiany.

Przewodniczący Rady Gminy

Jerzy Gwizdowski

***Kompleksowy Plan Rozwoju
Szkoł Gminy Rytwiany***

INICJATYWAŁOKALNA.PL

Listopad 2016

Spis treści

WSTĘP	3
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	4
2. OPIS I DIAGNOZA OŚWIATY.....	15
2.1 PRZEDSZKOŁA.....	19
2.2 SZKOŁY PODSTAWOWE.....	21
2.3 GIMNAZJUM.....	25
2.4 FINANSOWANIE FUNKCJONOWANIA SZKÓŁ	27
3. ANALIZA SWOT ORAZ CELE PLANU ROZWOJU SZKÓŁ GMINY RYTWIANY.....	30
4. PLANY INWESTYCYJNE, HARMONOGRAM I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTÓW	34
5. KIERUNKI DZIAŁAŃ – POWIĄZANIE PROGNOZY DEMOGRAFICZNEJ Z PLANAMI INWESTYCYJNYMI I KOSZTAMI FUNKCJONOWANIA	39
6. ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH (GMINA, POWIAT, WOJEWÓDZTWO, POLSKA).....	42
7. MONITORING I EWALUACJA	45
8. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	47
9. PODSUMOWANIE	49
SPIS RYSUNKÓW	51
SPIS TABEL.....	50
SPIS WYKRESÓW	52
BIBLIOGRAFIA.....	53

Wstęp

Uprawnienia zagwarantowane przez państwo przyznają prawo do bezpłatnej nauki każdemu obywatelowi do momentu osiągnięcia wieku pełnoletności. Obowiązek szkolny w Polsce odbywa się poprzez kształcenie, wychowanie i opiekę w szkołach publicznych i niepublicznych. Zgodnie z systemem edukacyjnym rodzice mają prawo do wyboru placówki, do której ma uczęszczać ich dziecko.

Prawo do nauki jest jednym z podstawowych praw człowieka. Działanie systemu edukacji w Polsce zapewnienia obywatelom powszechny i równy dostęp do kształcenia. Kapitał ludzki jest czynnikiem kluczowym, który wpływa na rozwój każdej gminy

Konieczność opracowania Planu Rozwoju Szkół wynika z potrzeby ukierunkowania przyszłych działań podnoszących jakość i efektywność kształcenia na terenie Gminy Rytwiany. Ponadto służy nakreśleniu wizji oraz kierunków działań mających na celu stworzyć podstawę do dalszego rozwoju placówek szkolnych i przedszkolnych na terenie tej gminy. Plan określi, jakie kroki powinny być podjęte, aby poziom kształcenia dzieci i młodzieży charakteryzował się dużą wydajnością i kompleksowością. Ponadto pokaże inwestycje możliwe do realizacji oraz źródła finansowania projektów ze środków unijnych, rozdysponowywanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego do roku 2020 określa wpływ edukacji szkolnej na inne aspekty życia społecznego. W czasie edukacji szkolnej nabywa się najważniejszych umiejętności i kompetencji, które stają się pomocne do funkcjonowania w społeczeństwie. Dlatego ważne jest, aby szkoły od samego początku etapu nauki kształtowały i przygotowywały swoich uczniów do wypełniania obowiązków obywatelskich oraz wywierały korzystny wpływ na rozwój intelektualny i społeczny.

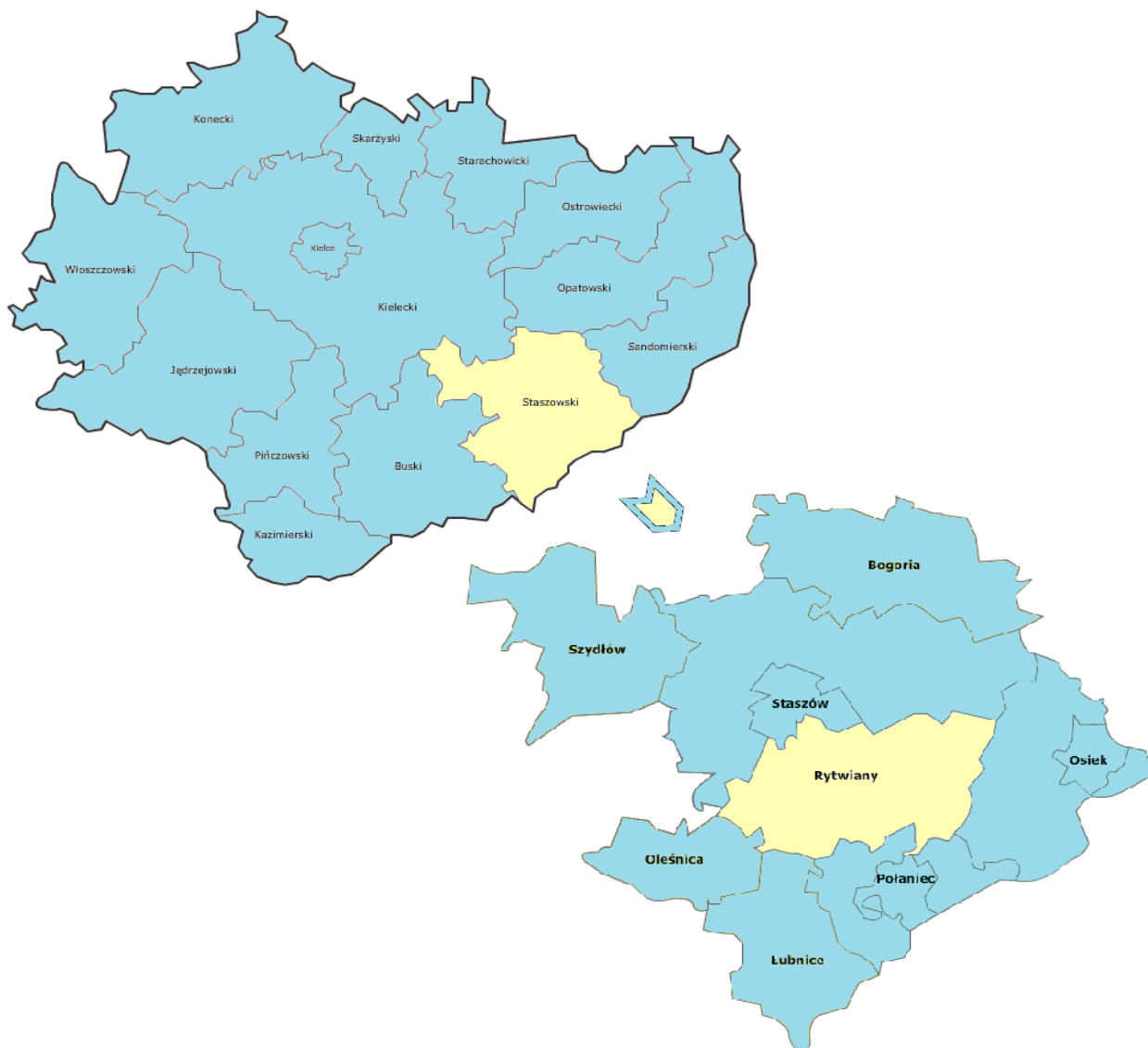
System edukacyjny jest niezbędnym procesem, który daje możliwość wyrównywania szans we wczesnym etapie życia. Priorytetem polskiej edukacji jest ciągle podnoszenie jakości systemu edukacyjnego i umiejętności zdobywanych przez uczniów.

1. Charakterystyka gminy

Gmina Rytwiany położona jest w centralnej części powiatu staszowskiego, w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Gmina Rytwiany graniczy od północnej strony z miejsko-wiejską Gminą Staszów, od strony wschodniej z miejsko-wiejską Gminą Osiek, od strony południowej z miejsko-wiejską Gminą Połaniec i Gminą Łubnice, a od strony zachodniej z Gminą Oleśnica oraz Gminą Tuczępy, należącą do powiatu buskiego. Granica gminy oddalona jest o 53 km w linii prostej, a 60 km wzdłuż trasy od centrum stolicy województwa – Kielc.

Położenie gminy na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu staszowskiego przedstawiono na rysunku 1.

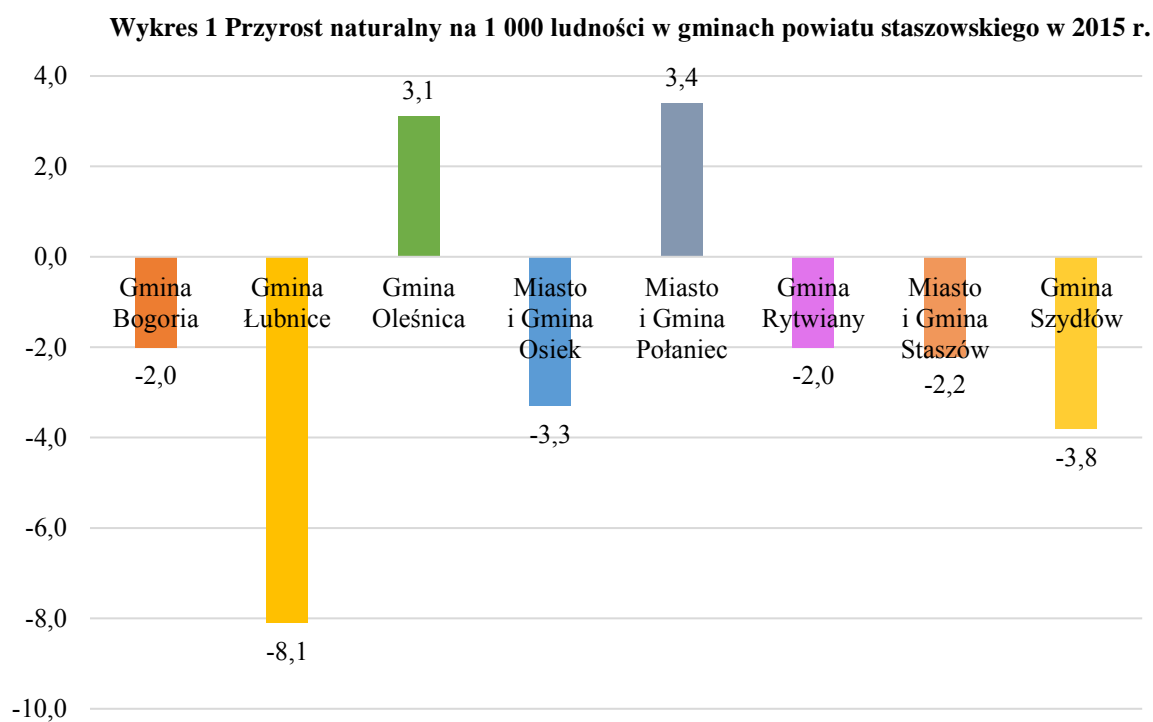
Rysunek 1 Położenie Gminy Rytwiany na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu staszowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy administracyjnej Polski: administracja.mac.gov.pl

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS)¹ na koniec 2015 roku powierzchnia omawianego obszaru ogółem wynosiła 126,3 km². W skład gminy wchodzi 15 sołectw: Grobla, Kłoda, Niedziałki, Pacanówka, Podborek, Ruda, Rytwiany, Sichów Duży, Sichów Mały, Strzegom, Strzegomek, Sydzyna, Szczeka, Świącica, Tuklęcz. Siedzibą władz gminy są Rytwiany. Gmina ma charakter wiejski, ponieważ 100% ludności – 6 343 mieszkańców (w tym 3 138 mężczyzn i 3 205 kobiet) mieszka na terenie wiejskim. W 2015 r. przyrost naturalny w Gminie Rytwiany wynosił -2,0, taki sam wskaźnik posiadała Gmina Bogoria, a wyższe wskaźniki miały jedynie: Miasto i Gmina Połaniec (3,4) oraz Gmina Oleśnica (3,1). Niższe wskaźniki od Gminy Rytwiany osiągnęły: Miasto i Gmina Staszów (-2,2), Gmina Szydłów (-3,8), Gmina Bodzechów (-7,8), Miasto i Gmina Ćmielów (-8,1).

Wykres 1 przedstawia przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminach powiatu staszowskiego w 2015 r.

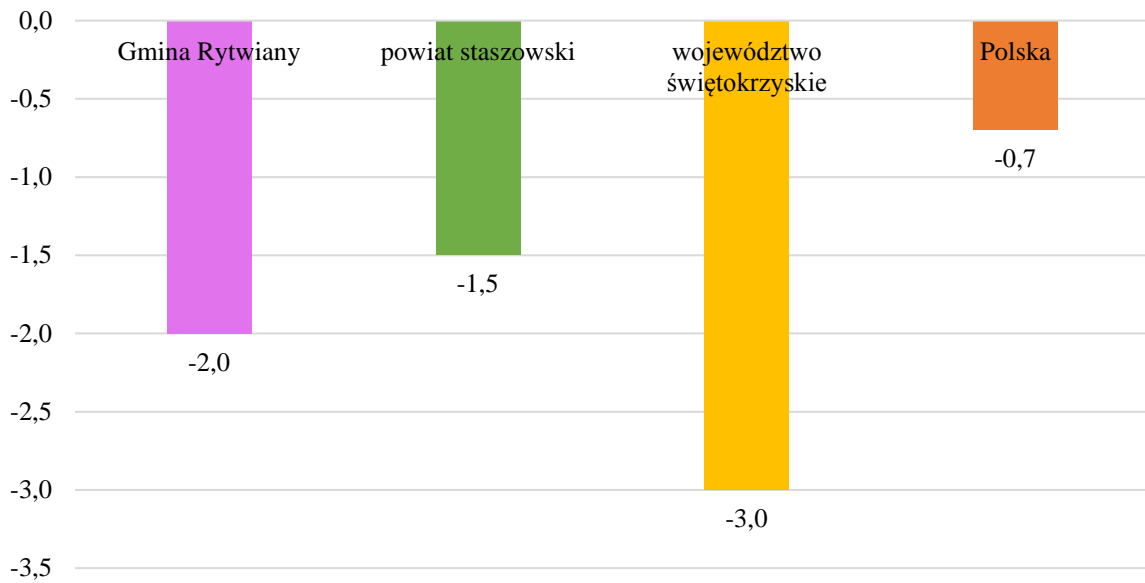

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na wykresie 2 przedstawiono przyrost naturalny w 2015 r. w Gminie Rytwiany w porównaniu do Polski, województwa świętokrzyskiego i powiatu staszowskiego. Wskaźnik ten wypada lepiej tylko w porównaniu do średniej dla województwa świętokrzyskiego.

¹ Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego, stat.gov.pl.

Wykres 2 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.

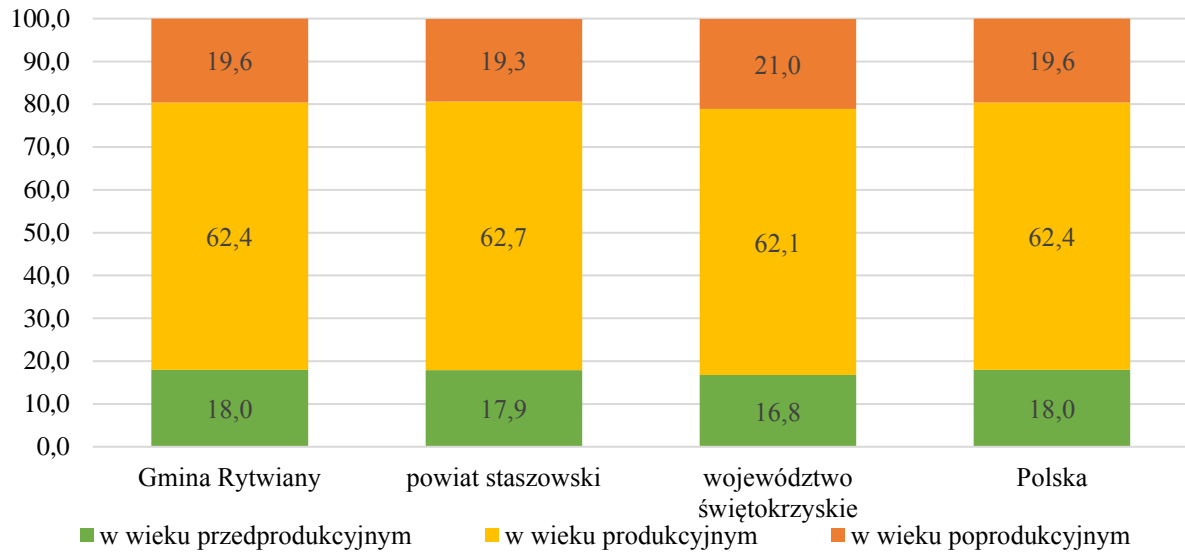

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2015 r. wskaźnik ludności w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Rytwiany wynosił 18,0% ludności ogółem i był równy średniej dla Polski oraz wyższy od średniej dla powiatu staszowskiego (17,9%) i województwa świętokrzyskiego (16,8%). Należy także zwrócić uwagę na wskaźnik udziału ludności w wieku poprodukcyjnym, który był niższy od średniej dla województwa świętokrzyskiego (21,0%) – w Gminie Rytwiany wynosił on 19,6%. Analizując strukturę ludności Gminy Rytwiany na tle innych jednostek administracyjnych można stwierdzić, że społeczeństwo na obszarze gminy jest młodsze w porównaniu z województwem świętokrzyskim.

Udział procentowy ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

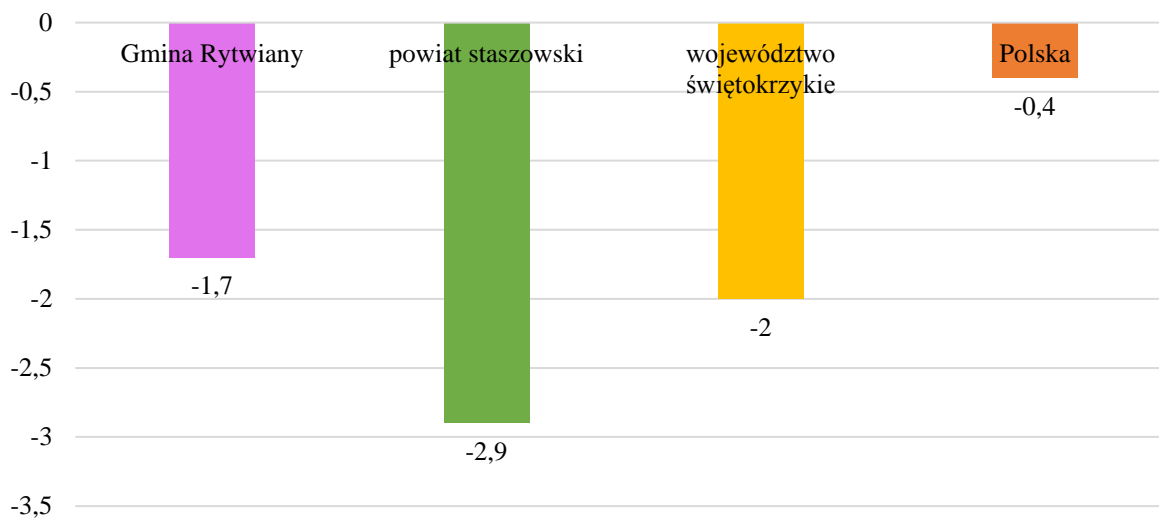
Z charakterystyki demograficznej społeczeństwa Gminy Rytwiany można prognozować, że w przyszłości wytworzy ono wykwalifikowaną kadrę dla rynku pracy i wpłynie na satysfakcjonujący kapitał ludzki, jeżeli uzyska warunki do rozwoju i dostęp do szerokiego oraz efektywnego poziomu kształcenia.

Warto zaznaczyć, że sytuację demograficzną na terenie Gminy Rytwiany kształtuje również wskaźnik salda migracji. W 2014 r. na obszarze gminy wskaźnik salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców odznaczał się wartością ujemną i wyniósł -1,7. Należy zauważyć, że migracja ta spowodowana jest czynnikami społecznymi i gospodarczymi, które dotyczą całego obszaru kraju – średnia dla Polski to -0,4. Duża dysproporcja między przyjazdami i wyjazdami dotyczyła również województwa świętokrzyskiego, gdzie ww. współczynnik wynosił -2,0, a szczególnie niekorzystnie wypadł w powiecie staszowskim osiągając wynik -2,9.

Wykres 4 przedstawia saldo migracji w 2014 r. na terenie Gminy Rytwiany, w powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim i w Polsce.

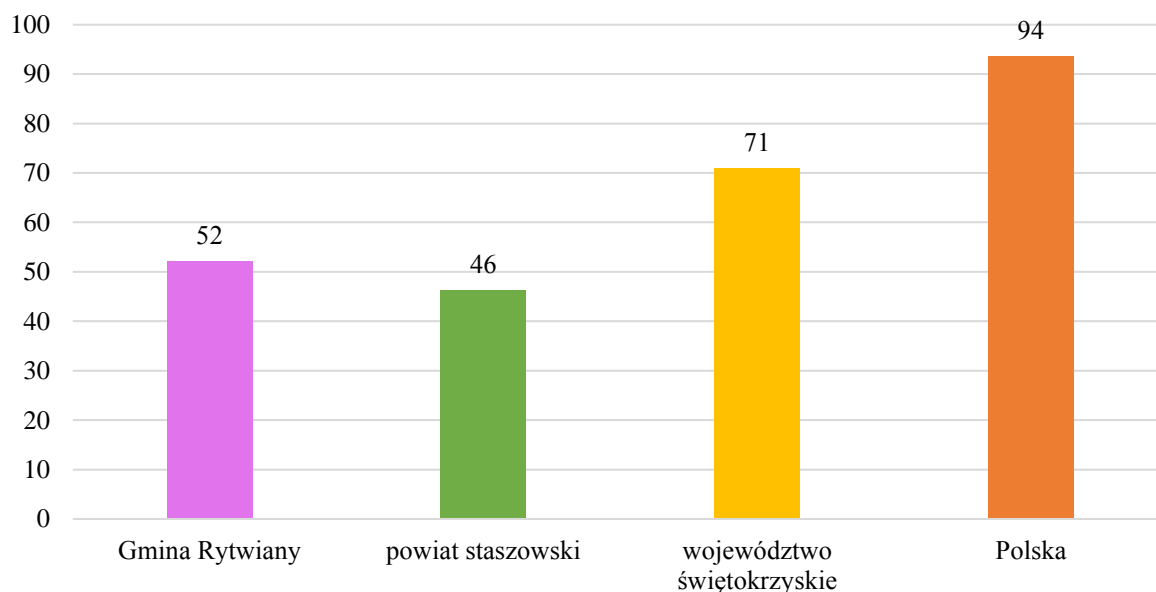
Wykres 4 Saldo migracji na 1 000 ludności w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gminę Rytwiany charakteryzował w 2015 r. niższy wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w stosunku do województwa i kraju. Niemniej jednak wskaźnik ten przyjmował wyższą wartość w porównaniu do średniej dla powiatu staszowskiego (wykres 5).

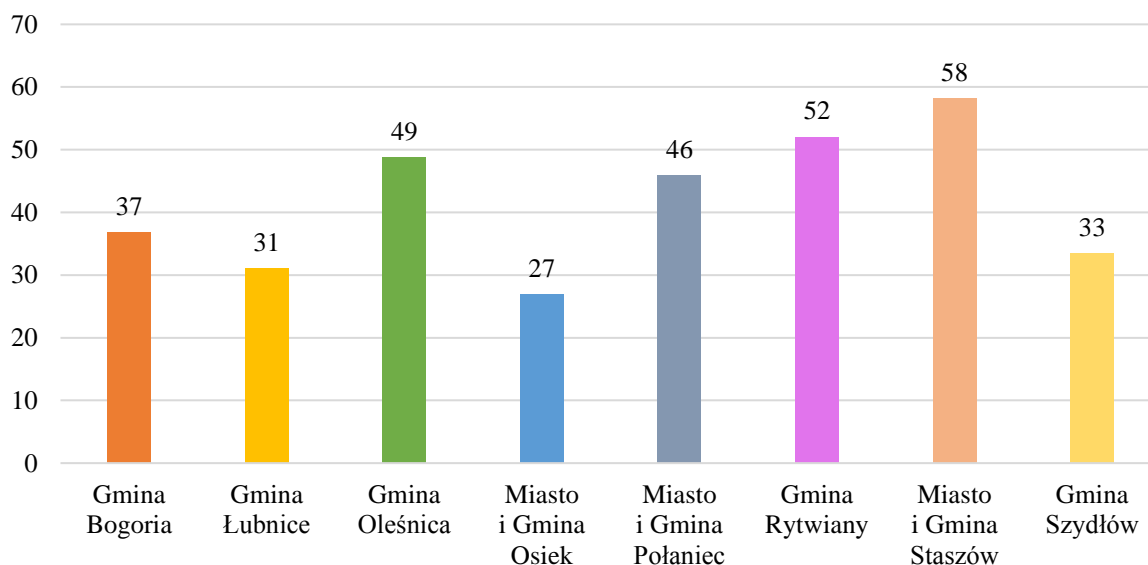
Wykres 5 Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz w Polsce w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na wykresie 7 przedstawiono liczbę jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2015 r. na terenie Gminy Rytwiany oraz w pozostałych gminach powiatu staszowskiego. Wyższym wskaźnikiem niż w Gminie Rytwiany charakteryzuje się jedynie Miasto i Gmina Staszów – jednostka administracyjna będąca siedzibą władz powiatu staszowskiego i stanowiąca centrum usługowe regionu.

Wykres 7 Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w gminach powiatu staszowskiego w 2015 r.

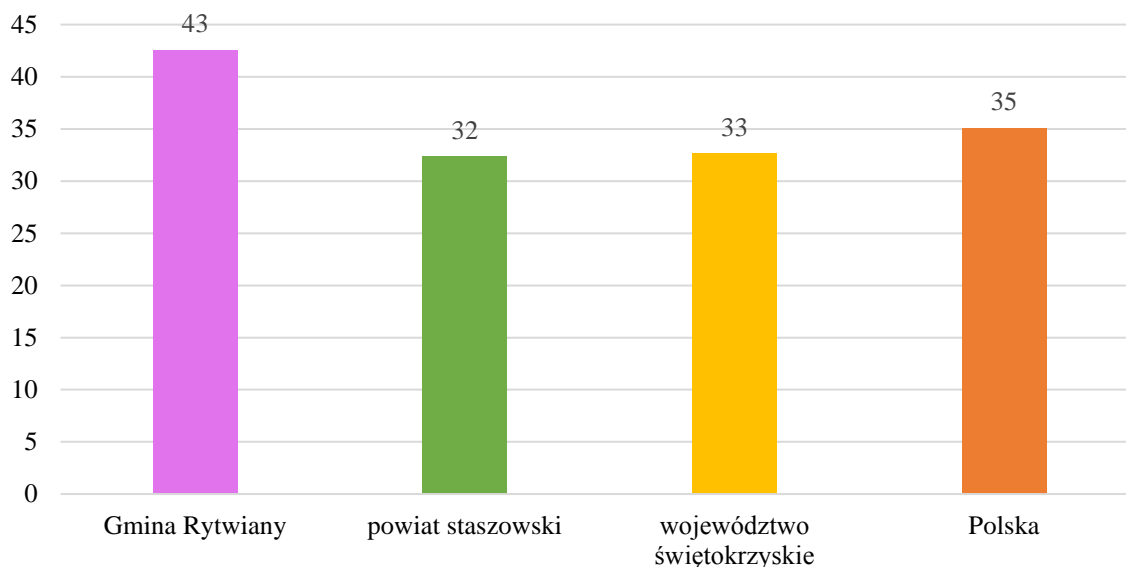

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym wysokim wskaźnikiem świadczącym o aktywności i przedsiębiorczości Rytwian jest liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10 tys. mieszkańców. Z przedstawionych danych wynika, że ich liczba jest wyższa od średniej dla powiatu, województwa i kraju. W 2015 r. liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie Rytwiany wynosiła 43, w powiecie staszowskim 32, w województwie świętokrzyskim 33, a w Polsce 35.

Wykres 8 przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10 tys. mieszkańców w 2015 r. na terenie Gminy Rytwiany, powiatu staszowskiego, województwa świętokrzyskiego i Polski.

Wykres 8 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. ludności w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim i w Polsce w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Rytwiany posiada duże walory krajobrazowe, na które składają się obiekty mające szczególną wartość historyczną i kulturową, piękne krajobrazy, duża lesistość terenu, a także stawy rybne. Warto zaznaczyć, że obfity zasób dziedzictwa kulturowego oraz bogactwo zasobów naturalnych pozytywnie wpłynie na efektywność kształcenia w szkołach, a szczególnie w zakresie poczucia tożsamości lokalnej oraz wrażliwości historycznej. Według Rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa (stan na 25 października 2016 roku) do zabytków nieruchomych Gminy Rytwiany zalicza się:

Czerwony Krzyż:

- zbiorowe mogiły wojenne w lesie „Czerwony Krzyż”, 1942 r. (nr rej.: A.865 z 24.05.1993 roku);

Grobla:

- młyn i dom młynarza, 4 ćw. XIX w. (nr rej.: A.866/1-2 z 30.11.1993 roku);

Rytwiany:

- zespół klasztorny kamedułów, 1 poł. XVII w. (nr rej.: A.867/1-7 z 28.10.1971 i z 16.06.1977 roku):
  - kościół parafialny pw. Zwiastowania NMP,
  - skrzydło północne klasztoru „Erem Tęczyńskiego”,

- skrzydło zachodnie klasztoru z bramą,
- skrzydło południowe klasztoru, obecnie plebania,
- pozostałości ogrodzenia,
- 2 bramy;
- mogiła powstańców 1863 roku w lesie przy cegielni (nr rej.: A.868 z 24.05.1993 roku),
- ruiny zamku, 1 poł. XV w. (nr rej.: A.869 z 1.12.1956, z 28.10.1971 i z 6.07.1977 roku),
- zespół pałacowy, 1 poł. XIX w., 1927 r. (nr rej.: A.870/1-2 z 20.12.1957 i z 8.02.1978 roku):
  - pałac,
  - park;

Sichów Duży:

- zespół pałacowy (nr rej.: A.871/1-7 z 20.12.1957 i z 27.05.1986 roku),
  - pałac,
  - stajnia,
  - wozownia,
  - rządcówki,
  - dom ogrodnika,
  - park;

Strzegom:

- kościół parafialny pw. MB Bolesnej, drewniany, XVI/XVII w. (nr rej.: A.872 z 26.01.1957, z 15.04.1967 i z 6.07.1977 roku),
- cmentarz parafialny (stara część), XX w. (nr rej.: A.873 z 19.10.1989 roku).

Na terytorium gminy znajdują się ponadto różnorodne formy ochrony przyrody, wśród których najbardziej obszerną stanowi Jeleniowsko-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu zlokalizowany w jej środkowej części. Na uwagę zasługuje również duża liczba pomników przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz Obszar Natura 2000. Do form ochrony przyrody w Gminie Rytwiany należą²:

- Obszary chronionego krajobrazu:
  - Jeleniowsko-Staszowski;

---

² Formy Ochrony Przyrody, Regionalna Dyrekcja Ochrony Przyrody w Kielcach, kielce.rdos.gov.pl.

- Rezerваты:
  - Dziki Staw;
- Obszary Natura 2000:
  - Kras Staszowski PLH260023;
- Pomniki przyrody:
  - Klon pospolity,
  - Klon pospolity,
  - Klon pospolity,
  - 30 lip drobnolistnych,
  - Klon pospolity,
  - Lipa drobnolistna,
  - Lipa drobnolistna,
  - Aleja lipowa,
  - Grab pospolity,
  - Wiąz górski,
  - Jesion wyniosły,
  - Dąb szypułkowy,
  - Dąb szypułkowy,
  - Dąb szypułkowy,
  - Dąb bezszypułkowy "Bartek";
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:
  - Rytwiany,
  - Tarczyn.

Funkcjonowanie Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu reguluje *Uchwała nr XXXV/624/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu* (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3316). W dokumencie uchwały znajdują się działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów oraz obowiązujące zakazy na jego obszarze.

Dla rezerwatu Dziki Staw³ obowiązuje plan ochrony ustanowiony na okres 20 lat – zgodnie z *Rozporządzeniem Nr 38/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 czerwca 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dziki Staw”* (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 125 poz. 1583).

Obszar Natura 2000 Kras Staszowski (kod obszaru PLH260023) to obszar o powierzchni 1 743,48 ha, w tym 458,76 ha znajduje się na terenie Gminy Rytwiany⁴. Obszar obejmuje naturalne typy siedlisk oraz gatunki chronione i zagrożone w skali regionu i kraju. Stwierdzono występowanie aż 12 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa 92/43/EWG – Załącznik I *Rodzaje siedlisk przyrodniczych ważnych dla Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia Specjalnych Obszarów Ochrony*).

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Rytwiany o powierzchni 2,33 ha jest zbiorowiskiem grądu typowego z charakterystyczną roślinnością runa. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest *Rozporządzenie Nr 18/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe* (Dz. Urz. Nr 23 poz. 290). Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tarczyn utworzono w celu ochrony obszaru porośniętego starodrzewem sosnowo-dębowym w wieku 160–200 lat. Obowiązującą podstawą prawną jest *Rozporządzenie Nr 18/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe* (Dz. Urz. Nr 23 poz. 288).

Przez obszar gminy przebiega ponadto korytarz ekologiczny – Korytarz Południowo-Centralny (KPdC), który łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszczą Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, biegnie do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Podsumowując sytuację demograficzną Gminy Rytwiany należy stwierdzić, że przedstawia się ona porównywalnie do innych gmin powiatu staszowskiego. W przypadku przyrostu naturalnego na 1 000 ludności jedynie Gmina Oleśnica oraz Miasto i Gmina Połaniec wypadają lepiej. W przypadku liczby jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze

---

³ Podstawa prawna utworzenia rezerwatu: Rozporządzenie MOŚZNiL z 21.12.1998 r. (Dz.U. Nr 161 z 1998, poz. 1087) oraz Obwieszczenie Wojewody Świętokrzyskiego z 15.10.2001 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz. 1270).

⁴ Załącznik do *Decyzji Wykonawczej Komisji Unii Europejskiej 2015/2369 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny*.

REGON na 10 tys. ludności wyższą wartość wskaźnika niż Gmina Rytwiany osiągnęło Miasto i Gmina Staszów. Saldo migracji na terenie Gminy przyjmuje wartości ujemne, lecz wypada ono korzystniej niż średnia dla powiatu staszowskiego oraz województwa świętokrzyskiego. Należy ponadto zwrócić uwagę, iż gmina posiada wyższy wskaźnik liczby fundacji i stowarzyszeń społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w stosunku do większych jednostek terytorialnych oraz kraju, co pozwala prognozować satysfakcjonujący wzrost potencjału w zakresie kapitału ludzkiego. Również udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Rytwiany wypada lepiej niż w województwie świętokrzyskim. Wskaźnik ten przyjmuje takie same wartości jak średnie dla Polski.

2. Opis i diagnoza oświaty

Etap nauki przedszkolnej oraz szkolnej kształtuje możliwości intelektualne dzieci oraz decyduje o rozwoju, a tym samym ich przyszłości. Kluczowym elementem, który determinuje o poziomie zdobytej wiedzy jest zaproponowana oferta kształcenia, która w przyszłości wpłynie na wybór ścieżki zawodowej przez uczniów. Na poziom kształcenia wpływ ma wiele czynników m.in. kompetencje i umiejętności nauczycieli, oferowany system kształcenia, w tym zajęcia dodatkowe, innowacyjne metody nauczania, a także dostosowanie elementów infrastruktury edukacyjnej. Edukacja już na etapie przedszkolnym stymuluje rozwój intelektualny i społeczny oraz zdolność uczenia się dzieci. Dlatego przypuszcza się, że to właśnie w tym okresie działania edukacyjne przyniosą najlepsze rezultaty. Ponadto podjęcie odpowiednich kierunków zadań na tym etapie będzie się wiązać ze zbudowaniem podstaw do zdobywania innych kluczowych umiejętności przez dzieci oraz młodzież.

W celu poprawy dostępności i stopnia kształcenia przeprowadzono diagnozę oświaty na terenie Gminy Rytwiany. Do jej sporządzenia posłużono się danymi statystycznymi pochodzącymi z GUS oraz zebranymi przez pracowników Urzędu Gminy w Rytwianach, m.in. w zakresie liczby urodzeń dzieci na obszarze gminy, dostępności oraz wykorzystania miejsc w placówkach przedszkolnych, odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, liczby uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz wyników z egzaminów gimnazjalnych i sprawdzianu szóstoklasisty w porównaniu do powiatu, województwa i kraju.

Tabela 1 przedstawia liczbę urodzeń w poszczególnych sołectwach gminy na przestrzeni lat 2013–2015.

Tabela 1 Liczba dzieci urodzonych w poszczególnych sołectwach w Gminie Rytwiany w latach 2013–2015

Sołectwo	Liczba dzieci urodzonych w latach 2013–2015		
	2013	2014	2015
Rytwiany	9	20	19
Kłoda	10	6	4
Szczeka	1	2	6
Niedziałki	1	0	2
Ruda	2	3	4
Tuklęcz, (w tym miejscowość Gaj Święcicki)	0	1	2
Grobla	0	0	1
Sichów Mały	1	3	2
Sichów Duży	7	3	3
Pacanówka	3	3	3
Podborek	3	3	0
Święcica	4	1	6
Sydzyna	1	0	0
Strzegom	1	5	3
Strzegomek	2	7	3
Razem	45	57	58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rytwiany

Z danych Urzędu Gminy, zawartych w tabeli 1 wynika, iż liczba urodzonych dzieci w poszczególnych sołectwach w ciągu lat 2013–2015 stale wzrastała. W roku 2015 na terenie gminy urodziło się 58 dzieci.

Na terenie Gminy Rytwiany opiekę na najniższym szczeblu kształcenia oferują trzy placówki: Publiczne Przedszkole w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach, Publiczne Przedszkole w Strzegomiu należące do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Strzegomiu oraz Przedszkole w Sichowie Dużym należące do Zespołu Placówek Oświatowych im. Marii Firlejczyk.

Kształcenie na poziomie podstawowym zapewnia Publiczna Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach, Publiczna Szkoła Podstawowa w Sichowie Dużym należąca do Zespołu Placówek Oświatowych im. Marii Firlejczyk, a także Publiczna Szkoła Podstawowa w Strzegomiu należąca do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Strzegomiu.

W Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach funkcjonuje ponadto Publiczne Gimnazjum.

W 2015 r. na bieżące funkcjonowanie Zespołu Placówek Oświatowych im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym wydano 334417 zł, w tym na Publiczne Przedszkole przeznaczono 27810 zł, a na Publiczną Szkołę Podstawową 306607 zł. Środki finansowe poniesione na bieżące funkcjonowanie Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach wyniosły 754 472 zł (Publiczne Przedszkole w Rytwianach – 58 851 zł, Publiczna Szkoła w Rytwianach – 470 659 zł, Publiczne Gimnazjum w Rytwianach – 224 962 zł). Natomiast na Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzegomiu przeznaczono kwotę 160 000 zł.

Tabela 2 przedstawia jednostki oświatowe wraz ze wskazaniem organu prowadzącego, datą rozpoczęcia działalności oraz numerem aktu potwierdzającego założenie.

Tabela 2 Placówki oświatowe z terenu Gminy Rytwiany

Nazwa jednostki	Akt założycielski	Organ prowadzący
Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach	<i>Uchwała nr VIII/45/99 Rady Gminy Rytwiany z dnia 21 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Rytwianach oraz w Sichowie Dużym, składających się ze szkół podstawowych i gimnazjów. Uchwała nr XI/72/99 Rady Gminy w Rytwianach z dnia 28 grudnia 1999 roku w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej – Przedszkola Publicznego w Rytwianach. Uchwała Nr IV/42/2003 Rady Gminy Rytwiany z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie włączenia do Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Rytwianach Publicznego Przedszkola w Rytwianach.</i>	Gmina Rytwiany
Zespół Placówek Oświatowych – Publiczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym	<i>Uchwała Nr IY/43/ 2003 Rady Gminy Rytwiany z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie utworzenia zespołu szkolno-przedszkolnego pod nazwą „Zespół placówek oświatowych - Publiczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Sichowie Dużym</i>	Gmina Rytwiany
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzegomiu	<i>Uchwała nr X/62/2011 Rady Gminy w Rytwianach z dnia 30 maja 2011r.w sprawie utworzenia przedszkola oraz zespołu szkolno - przedszkolnego</i>	Gmina Rytwiany

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rytwiany

Zgodnie z *Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) organ prowadzący placówki wypełnia swoje zadania własne w zakresie zarządzania jednostkami. Nadzór pedagogiczny nad placówkami sprawuje Świętokrzyski Kurator Oświaty. W tabeli 3 przedstawiono stan infrastruktury oraz zapotrzebowania szkół z obszaru Gminy Rytwiany.

Tabela 3 Stan infrastruktury oraz zapotrzebowanie szkół z obszaru Gminy Rytwiany

Nazwa placówki	Opis
<p>Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach</p>	<p>Obiekt ten jest jedyną placówką edukacyjną na terenie miejscowości Rytwiany. Nie posiada dostępu do odpowiedniej infrastruktury sportowej – hali sportowej, a zajęcia wychowania fizycznego odbywają się na małej sali sportowej znajdującej się w odrębnym budynku połączonym z budynkiem głównym szkoły oraz na korytarzach szkolnych. W istniejącej sali nie jest zapewniony odpowiedni komfort cieplny, ściany wymagają docieplenia, a połać dachowa wymiany. Zniszczone są również zewnętrzne elementy budynku – parapety i rynny, które wymagają pomalowania. Potrzebna jest także ingerencja w zewnętrzną infrastrukturę sportową. W celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży renowacji wymaga zniszczone ogrodzenie wokół boisk. Istniejąca infrastruktura sanitarna również jest w złym stanie, w tym instalacje: elektryczna, wodociągowa i centralnego ogrzewania – wymagają one wymiany. Konieczne jest również odnowienie korytarzy i sal lekcyjnych. Ze względu na zniszczoną infrastrukturę przez jej długotrwałą eksploatację, renowacji wymaga głównie sala informatyczna. Konieczne jest także doposażenie pracowni: fizycznej, chemicznej, biologicznej, przyrodniczej, matematycznej, geograficznej, informatycznej – w celu zapewnienia efektywnego kształcenia przy pomocy nowoczesnych i interaktywnych metod uczenia (tablic interaktywnych, filmów edukacyjnych, plansz edukacyjnych). Ponadto w pracowniach tych brakuje podstawowych elementów i obiektów wyposażenia, które są konieczne do przeprowadzania zajęć eksperymentalnych i doświadczalnych, w tym m.in.: odczynników, szkieł laboratoryjnych, szkieletu człowieka, dwóch mikroskopów sprzężonych z komputerami, zestawów do nauczania mechaniki, optyki, ciepła, elektrotechniki i elektroniki, map, globusów, modeli przestrzennych figur. Niezadawalający pozostaje także stan infrastruktury przed wejściem do przedszkola. Brakuje parkingu dla samochodów, którymi rodzice przywożą dzieci na zajęcia.</p>
<p>Zespół Placówek Oświatowych – Publiczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym</p>	<p>W części przedszkolnej istnieje konieczność przebudowy i remontu obecnych szatni – likwidacja szpecących i niepraktycznych metalowych boksów oraz zakup szafek. Powiększenia wymaga ponadto sala w zerówce, w celu połączenia pomieszczeń do zabawy i nauki. Przed budynkiem znajduje się słabo zagospodarowany plac zabaw, który należy wyposażać w większą ilość sprzętu rekreacyjnego. Istniejące ogrodzenie jest wybrakowane i należy je uzupełnić. W celu dostosowania oświetlenia do wymogów stawianych szkołom konieczna jest wymiana opraw świetlnych. Przebudowa szatni wymagana jest także w części szkoły podstawowej, gdyż aktualnie istniejący układ pomieszczeń nie spełnia swoich funkcji. Konieczne jest wydzielenie dwóch szatni z jednego pomieszczenia. Na terenie budynku znajdują się drzwi drewniane do stołówki i w łączniku do wejścia do szkoły, które nie spełniają wymogów bhp i ppoż. W części pracowni istnieje także konieczność wymiany zniszczonego wyposażenia – ławek, krzeseł, mebli: szafek, regałów, biurek, foteli, tablic suchościeralnych oraz przestarzałych komputerów wraz z oprogramowaniem. Ponadto w pracowniach brakuje obecnie tablic interaktywnych wraz z projektorem i laptopem. Konieczne jest także doposażenie pracowni: biologicznej, fizycznej, chemicznej, geograficznej, matematycznej, polonistycznej i językowej zgodnie z podstawą programową oraz zakup kserokopiarki do celów dydaktycznych. W celu zwiększenia wydajności cieplnej konieczna jest termomodernizacja budynku wraz z wymianą instalacji CO. Obiekt nie jest ponadto wyposażony w instalacje OZE, które wpływają pozytywnie na stan i jakość środowiska naturalnego oraz świadomość uczniów o konieczności dbałości o środowisko naturalne. W związku z powyższym na budynku powinno się zainstalować np. panele słoneczne.</p>

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzegomiu	Ze względu na zły układ pomieszczeń w budynku konieczna jest przebudowa dwóch sal lekcyjnych, w celu poprawy przestronności i funkcjonalności obiektu. Modernizacji wymaga także szatnia, która jest w złym stanie – zniszczone meble, konieczne jest zatem wyposażenie szatni w nowe szafki. Istniejące wyposażenie nie jest przystosowane do uczniów klas VII i VIII. Konieczny jest zakup nowych ławek, stolików oraz krzeseł. Doposażenia wymagają także pracownie: chemiczna, fizyczna, przyrodnicza i komputerowa. Brakuje tam pomocy dydaktycznych, które umożliwiłyby realizację zajęć lekcyjnych zgodnie z nową podstawą programową. Przed budynkiem szkoły istnieje aktualnie nieuporządkowany obszar, który należy wyrównać.
--	---

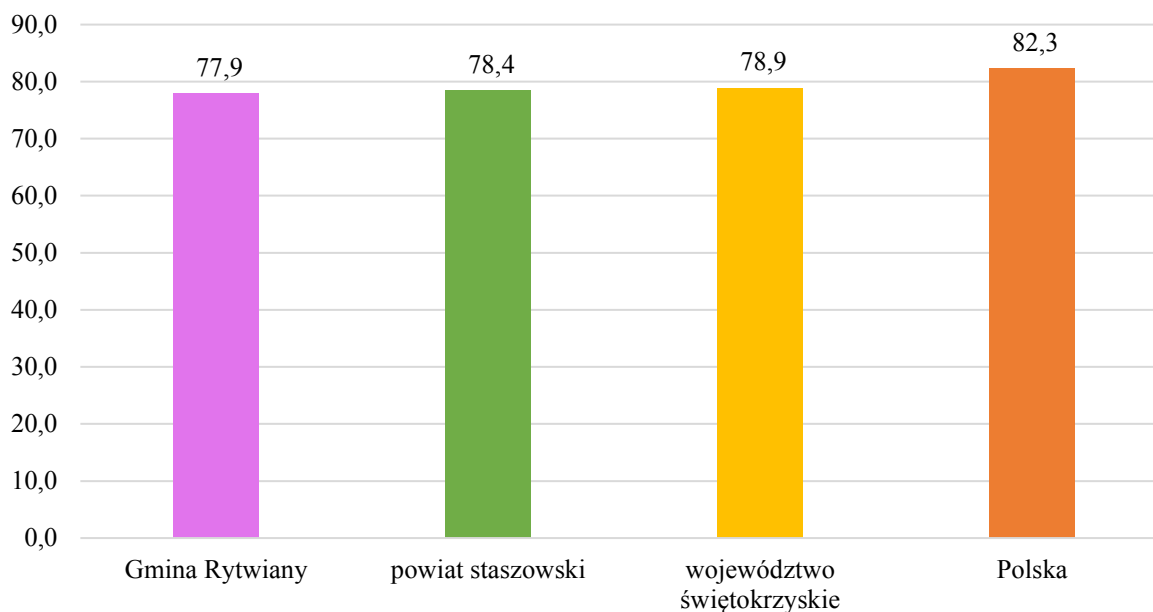
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rytwiany

2.1 Przedszkola

Przedszkola zapewniają opiekę i edukację dzieci przez prowadzenie zabawowych zajęć edukacyjnych. Dlatego uznaje się, że są one jednym z pierwszych miejsc edukacji dzieci. Funkcjonują na mocy *Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.). Przedszkolem publicznym jest jednostka, która realizuje programy wychowania przedszkolnego przy uwzględnieniu podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Przedszkola zapewniają bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę w czasie ustalonym przez organ prowadzący.

Na obszarze Gminy Rytwiany w 2015 r. odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3–6 lat wyniósł 77,9% i charakteryzował się wartością niższą niż w powiecie staszowskim (78,4%), w województwie świętokrzyskim (78,9%) i w Polsce (82,3%), co przedstawiono na wykresie 6.

Wykres 6 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Gminie Rytwiany funkcjonują 3 podmioty, które zapewniają opiekę przedszkolną, są one zlokalizowane w Rytwianach, Sichowie Dużym i Strzegomiu. W tabeli 4 przedstawiono dane dotyczące liczby miejsc, osób zgłoszonych oraz osób przyjętych do placówek przedszkolnych w latach 2013–2016.

Tabela 4 Dane z zakresu dostępności oraz wykorzystania miejsc w placówkach przedszkolnych w Gminie Rytwiany w latach 2013–2016

Lata	Liczba dostępnych miejsc	Liczba zgłoszeń o przyjęcie	Liczba przyjętych dzieci
Publiczne Przedszkole w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach			
2013	125	115	115
2014	100	106	100
2015	100	110	100
2016	125	129	125
Przedszkole im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym			
2013	25	23	23
2014	25	25	25
2015	25	22	22
2016	25	24	24

Przedszkole w Strzegomiu			
2013	25	24	24
2014	25	24	24
2015	25	24	24
2016	25	25	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rytwiany

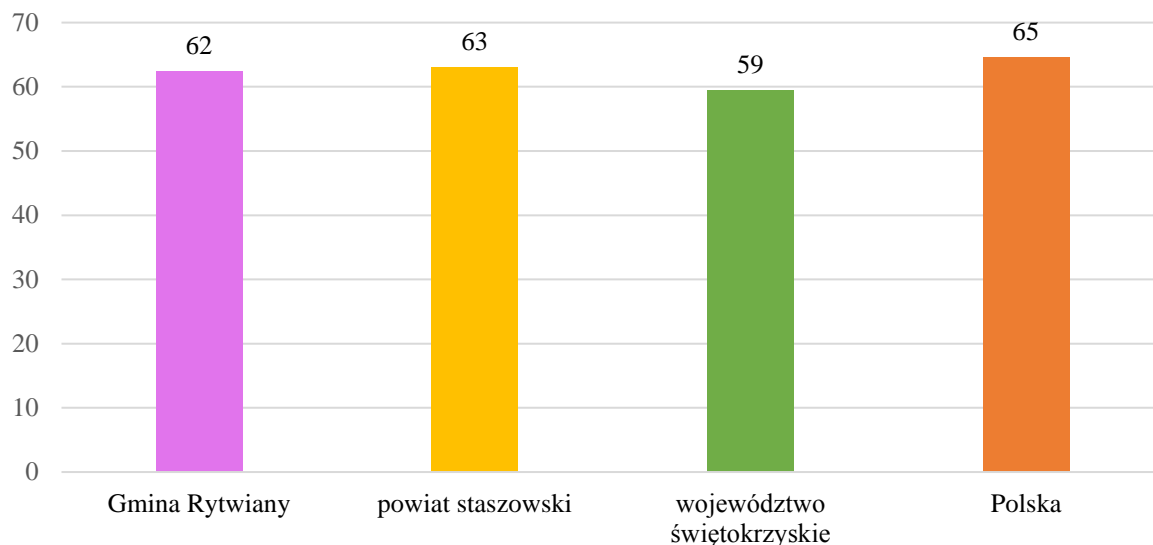
Modernizacja i przebudowa placówek przedszkolnych będzie miała wpływ na jakość kształcenia oraz wychowania poprzez zapewnienie nowoczesnej infrastruktury zwiększającej komfort użytkowników i umożliwiającej realizację dodatkowych zajęć edukacyjno-zabawowych, pobudzających rozwój psychofizyczny dzieci. Realizacja zaplanowanych prac wpłynie zatem korzystnie na wychowanie oraz rozwój umiejętności i właściwych postaw.

2.2 Szkoły podstawowe

W Gminie Rytwiany funkcjonują trzy szkoły podstawowe: Publiczna Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach, Publiczna Szkoła Podstawowa w Sichowie Dużym należąca do Zespołu Placówek Oświatowych im. Marii Firlejczyk, a także Publiczna Szkoła Podstawowa w Strzegomiu należąca do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Strzegomiu.

Zgodnie z danymi prezentowanymi przez GUS liczba uczniów w przeliczeniu na 1 000 ludności w Gminie Rytwiany w 2015 r. wyniosła 62, co zostało przedstawione na wykresie 7.

Wykres 7 Liczba uczniów szkół podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powyższe dane ukazują, że wskaźnik w Gminie Rytwiany (62) był niższy niż w powiecie staszowskim (63) i Polsce (65), ale wyższy niż w województwie świętokrzyskim (59). Należy zaznaczyć, że dane przedstawione na wykresie 7 są w wymiarze czasowym roku kalendarzowego. W tabeli 5 przedstawiono liczbę dzieci według klas w placówkach w „latach szkolnych” 2012/2013–2015/2016.

Tabela 5 Liczba dzieci według klas w szkołach podstawowych w Gminie Rytwiany w latach szkolnych 2012/2013–2015/2016

Rok szkolny / Klasa	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Publiczna Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach				
Klasa I	32	32	62	36
Klasa II	37	32	32	61
Klasa III	38	38	32	33
Klasa IV	46	40	39	33
Klasa V	46	47	40	38
Klasa VI	35	45	47	42

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym				
Klasa I	17	12	11	20
Klasa II	13	17	12	11
Klasa III	20	15	17	13
Klasa IV	18	20	14	15
Klasa V	11	18	20	15
Klasa VI	14	12	18	19
Publiczna Szkoła Podstawowa w Strzegomiu				
Klasa I	13	7	10	14
Klasa II	13	13	6	9
Klasa III	7	13	13	7
Klasa IV	6	7	13	12
Klasa V	13	6	7	13
Klasa VI	12	14	7	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rytwiany

W roku szkolnym 2015/2016 do Publicznej Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach uczęszczało 243 uczniów, do Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym 93 uczniów, a do Publicznej Szkoły Podstawowej w Strzegomiu 61 uczniów.

Jakość kształcenia w szkołach podstawowych na terenie Gminy Rytwiany obrazują wyniki, jakie uczniowie osiągnęli z egzaminu kończącego naukę w szkole podstawowej w porównaniu do średniej powiatu staszowskiego, województwa świętokrzyskiego oraz Polski. Wyniki przedstawione zostały zgodnie z danymi opublikowanymi przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Łodzi⁵ oraz Centralną Komisję Egzaminacyjną⁶. W tabeli 6 przedstawiono wyniki uczniów w Polsce oraz w poszczególnych placówkach z terenu Gminy Rytwiany w latach (szkolnych) 2012/2013–2015/2016.

⁵ Strona internetowa Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, oke.lodz.pl.

⁶ Strona internetowa Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, cke.edu.pl.

Tabela 6 Wyniki % ze sprawdzianu kończącego szkołę podstawową w Polsce oraz placówkach z terenu Gminy Rytwiany w latach szkolnych 2012/2013–2015/2016

Rok szkolny Nazwa	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Polska				
Ogólny wynik	60	65	–	–
Język polski	–	–	73	71
Matematyka	–	–	61	54
Język angielski	–	–	78	71
Publiczna Szkoła podstawowa im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym				
Ogólny wynik	51	77	–	–
Język polski	–	–	69	65
Matematyka	–	–	60	56
Język angielski	–	–	74	73
Publiczna Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach				
Ogólny wynik	62	64	–	–
Język polski	–	–	71	72
Matematyka	–	–	67	60
Język angielski	–	–	75	69
Publiczna Szkoła Podstawowa w Strzegomiu				
Ogólny wynik	61	61	–	–
Język polski	–	–	69	73
Matematyka	–	–	46	44
Język angielski	–	–	71	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Łodzi oraz CKE

Analiza danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej i Centralnej Komisji pozwala stwierdzić, że wyniki ze sprawdzianu po szóstej klasie w roku 2016 uległy pogorszeniu w stosunku do roku 2015, jedynie z języka polskiego w Szkole Podstawowej w Strzegomiu i Rytwianach uczniowie osiągnęli lepsze wyniki. Należy zauważyć, że wyniki z języka angielskiego są niższe w szkole w Strzegomiu i Rytwianach niż średni wynik dla Polski. Uczniowie ze szkoły w Rytwianach wypadli lepiej z języka polskiego i matematyki niż w pozostałych dwóch szkołach i lepiej niż średnia dla Polski. Uczniowie z Publicznej Szkoły Podstawowej w Strzegomiu osiągnęli wyższy wynik z języka polskiego niż średnia dla Polski, a uczniowie z Publicznej Szkoły Podstawowej w Sichowie Dużym wyższe wyniki z matematyki i języka angielskiego niż średnia dla Polski.

Z analizowanych danych wynika, że konieczna jest poprawa jakości kształcenia w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, humanistycznych i językowych.

Będzie to możliwe dzięki zminimalizowaniu występujących braków w wyposażeniu sal lekcyjnych w odpowiednie pomoce dydaktyczne. Stworzenie komfortowych warunków edukacji w szkołach umożliwi realizację aktywnych form nauki na lekcjach np. pracę w parach i zespołach, edukację plastyczno-techniczną, muzyczną oraz sportową, co przyczyni się do rozwoju talentów i pasji oraz rozwoju fizycznego dzieci. Ważnym aspektem w podnoszeniu jakości kształcenia jest rozwój kadry nauczycielskiej w zakresie stosowania różnych form i metod nauczania w celu rozwoju kluczowych umiejętności i kompetencji uczniów.

2.3 Gimnazjum

Zasady funkcjonowania szkół gimnazjalnych zostały również określone w ustawie o systemie oświaty. Podobnie jak w przypadku szkół podstawowych, do głównych zadań gimnazjów należy zapewnienie darmowego nauczania oraz realizacja programów uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego.

Na obszarze Gminy Rytwiany funkcjonuje jedno gimnazjum: Publiczne Gimnazjum w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach.

W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba uczniów gimnazjum w Gminie Rytwiany w 2015 r. wynosiła 32, była to wartość wyższa od wskaźnika dla powiatu staszowskiego (30), województwa świętokrzyskiego (28) oraz Polski (28), co przedstawiono na wykresie 8.

Wykres 8 Liczba uczniów gimnazjum w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Rytwiany w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Rytwiany w roku 2015 do Publicznego Gimnazjum w Rytwianach uczęszczało 160 uczniów. W tabeli 8 przedstawiono liczbę uczniów według klas w latach szkolnych 2012/2013–2015/2016. Dane w tabeli przedstawiono w „latach szkolnych”, natomiast dane GUS określone są w wymiarze czasowym roku kalendarzowego, dlatego też istnieje rozbieżność pomiędzy danymi zaprezentowanymi na wykresie 8 oraz w tabeli 7. Liczba uczniów w placówce gimnazjalnej na przestrzeni ostatnich lat wahała się.

Tabela 7 Liczba uczniów według klas w gimnazjum w Gminie Rytwiany w latach 2012/2013–2015/2016

Rok szkolny Klasa	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Publiczne Gimnazjum w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach				
Klasa I	48	47	56	53
Klasa II	53	53	50	57
Klasa III	58	51	50	50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rytwiany

W tabeli 8 przedstawiono wyniki z egzaminu gimnazjalnego (w procentach) w latach szkolnych 2012/2013–2015/2016. Wyniki te zostały zestawione ze średnimi wynikami w Polsce, co ma służyć ocenie jakości kształcenia w omawianej placówce. Poniższe dane opracowano na podstawie sprawozdań i raportów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi oraz Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Tabela 8 Wyniki % egzaminu gimnazjalnego w Polsce oraz w gimnazjum w Gminie Rytwiany w latach 2012/2013–2015/2016

Rok szkolny Nazwa	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Polska				
Język polski	62	68	62	69
Historia i WOS	58	59	64	56
Matematyka	48	47	48	49
Przedmioty Przyrodnicze	59	52	50	51
Język angielski	63	67	67	64
Publiczne Gimnazjum w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach				
Język polski	65	72	62	69
Historia i WOS	55	62	65	55
Matematyka	48	63	57	51
Przedmioty Przyrodnicze	62	61	54	55
Język angielski	58	70	66	59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Łodzi oraz CKE

Na podstawie ww. danych można stwierdzić, że wyniki osiągnięte przez uczniów gimnazjum w Rytwianach są porównywalne ze średnimi wynikami w kraju. Uczniowie osiągnęli bowiem w ostatnim roku wyższe wyniki z matematyki oraz z przedmiotów przyrodniczych niż średni wynik dla Polski oraz nieco niższe wyniki z języka angielskiego oraz historii i WOS. Średni wynik z języka polskiego dla Polski był taki sam jak dla Gminy Rytwiany. W związku z powyższym istnieje konieczność doposażenia pracowni w Publicznym Gimnazjum w Rytwianach w pomoce dydaktyczne, które umożliwią uczniom zdobywanie wiedzy, a nauczycielom pomogą doprowadzić do zwiększenia poziomu nauczania w placówce.

2.4 Finansowanie funkcjonowania szkół

Zgodnie z art. 7 pkt 1 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*, prowadzenie szkół gimnazjalnych, podstawowych i przedszkoli jest jednym z głównych zadań gminy. W związku z tym placówki te finansowane są z dochodów własnych oraz z subwencji oświatowej otrzymywanej od państwa, a także z dotacji. Środki własne gminy pokrywają różnicę między poniesionymi kosztami finansowymi a otrzymaną subwencją. Szczegółowe dane na temat wydatków Gminy Rytwiany związanych z oświatą przedstawiono w tabeli 9, która ilustruje nakłady finansowe poszczególnych placówek podzielone na koszty utrzymania oraz wynagrodzenia.

Tabela 9 Nakłady finansowe – wydatki bieżące ponoszone przez poszczególne placówki oświatowe Gminy Rytwiany

Nazwa jednostki	Bieżące funkcjonowanie [zł]			Wynagrodzenia [zł]		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Publiczna Szkoła Podstawowa w Rytwianach	454 535	496 294	470 659	1 825 673	1 917 781	2 041 028
Publiczne Gimnazjum w Rytwianach	211 126	191 319	224 962	1 351 773	1 397 583	1 409 050
Publiczne Przedszkole w Rytwianach	71 380	61 370	58 851	439 819	420 988	380 047
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzegomiu	151 000	167 000	160 000	863 000	857 000	888 000
Publiczne Przedszkole im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym	30662	27493	27810	194387	202495	203923
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym	286242	315998	306607	1077484	1083131	1103431

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rytwiany

W wydatkach ponoszonych przez Gminę Rytwiany związanych z finansowaniem oświaty, oprócz kosztów utrzymania placówek oraz wynagrodzeń dla personelu, mieszczą się również koszty przeprowadzenia bieżących remontów czy napraw oraz stypendiów dla uczniów. Jak wspomniano wcześniej, część tych kosztów pokrywa subwencja oświatowa otrzymywana od państwa.

Finansowanie placówek związanych z wychowaniem i edukacją powinno dotyczyć także nakładów inwestycyjnych ponoszonych ze środków Gminy Rytwiany oraz z dotacji zewnętrznych. Z danych uzyskanych z Urzędu Gminy Rytwiany wynika, że w latach 2013–2015 dla żadnej z placówek oświaty na terenie gminy nie poniesiono kosztów inwestycyjnych, co pozwala wnioskować, iż w tych latach, oprócz bieżących remontów i napraw, nie przeprowadzono znaczącej modernizacji budynków czy też budowy nowych obiektów.

Placówki edukacyjne – przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazjum w Gminie Rytwiany potrzebują modernizacji i reorganizacji oraz możliwości rozwoju i dostosowania do wyższych standardów. Odpowiednie, nowoczesne zaplecze dydaktyczne pozwoli dzieciom i młodzieży na wszechstronny rozwój, doskonalenie swoich umiejętności oraz zdobywanie niezbędnej wiedzy, aby w przyszłości łatwiej odnajdywały się na rynku pracy.

3. Analiza SWOT oraz cele Planu Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany

Metodą analityczną, która jest najczęściej wykorzystywana w obszarach planowania strategicznego jest analiza SWOT. Jej nazwa pochodzi od akronimów angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia). Analiza SWOT polega na określeniu wymienionych wyżej czterech grup czynników, które w planowaniu można odpowiednio wykorzystać – wzmacniać mocne strony oraz wykorzystywać szanse przy jednoczesnym niwelowaniu słabych stron i zwalczaniu zagrożeń. Dzięki tej metodzie można również pogrupować czynniki na pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Często dzieli się je również na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro- i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od władz lokalnych i lokalnej społeczności, natomiast czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia) należące do otoczenia bliższego i dalszego są niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców, jednakże w znacznym stopniu na nią oddziałują. W tabeli 10 przedstawiono schemat analizy SWOT.

Tabela 10 Schemat analizy SWOT

S	<i>Strengths</i>	Silne strony, atuty, zalety	ZASOBY
W	<i>Weaknesses</i>	Słabe strony, słabości, wady	
O	<i>Opportunities</i>	Szanse, możliwości, okazje	OTOCZENIE
T	<i>Threats</i>	Zagrożenia, trudności	

Źródło: Opracowanie własne

Na potrzeby zaplanowania skutecznego i efektywnego działania oraz określenia niezbędnych inwestycji dla placówek oświatowych z obszaru Gminy Rytwiany, opracowano analizę odnoszącą się do potencjałów gminy oraz placówek i szans rozwojowych z zakresu oświaty. Wykorzystana ona zostanie do wyznaczenia kierunków działań oraz celu, do którego zmierzać powinny zmiany planowane w zakresie szkolnictwa na obszarze Gminy Rytwiany. Analiza została przeprowadzona w oparciu o dostępne dane statystyczne, inne – uzyskane podczas prac nad Planem, a także na podstawie obserwacji własnych. Wskaźniki statystyczne, które ujęto w poniższej analizie – tabela 11, odnoszą się do roku 2015 lub 2014 – ujęto najaktualniejsze dostępne dane.

Tabela 11 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 ludności wyższy niż w województwie świętokrzyskim; • udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem wyższy niż w województwie świętokrzyskim i powiecie staszowskim; • saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 ludności korzystniejsze niż w województwie świętokrzyskim i powiecie staszowskim; • bliskość różnych form dziedzictwa kulturowego pozytywnie wpływających na poznanie i poczucie regionalnej i lokalnej tożsamości; • bliskość form ochrony przyrody pozytywnie wpływających na kreowanie postaw proekologicznych; • duża liczba fundacji i stowarzyszeń – wyższa niż średnia dla powiatu staszowskiego, województwa świętokrzyskiego i Polski; • wysoka liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON w porównaniu do innych gmin powiatu; • rosnąca liczba urodzonych dzieci na przestrzeni lat 2013–2015; • wzrastająca liczba dzieci przyjętych do przedszkoli; • wyższa liczba uczniów gimnazjum w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców niż średnia dla powiatu staszowskiego, województwa świętokrzyskiego i dla Polski; • lepsze wyniki z matematyki i nauk przyrodniczych niż średnia dla Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ujemny przyrost naturalny; • ujemne saldo migracji; • liczba jednostek nowo rejestrowanych w rejestrze REGON niższa niż w Polsce i województwie świętokrzyskim; • infrastruktura i wyposażenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach; • infrastruktura i wyposażenie Zespołu Placówek Oświatowych – Publicznej Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Marii Firlejczyk w Sichowie Dużym; • infrastruktura i wyposażenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Strzegomiu; • odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym niższy niż w powiecie staszowskim, w województwie świętokrzyskim i w Polsce; • niższa liczba uczniów szkół podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców niż w powiecie staszowskim i w Polsce; • niższe wyniki ze egzaminu gimnazjalnego z przedmiotów: historia i WOS, język angielski niż średni wynik dla Polski.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby mieszkańców; • stabilizacja systemu oświaty na poziomie krajowym; • promowanie postaw tożsamości regionalnej; • zewnętrzne środki finansowe; • rozwój przedsiębiorczości i idące za tym powstawanie nowych miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany przepisów w ramach systemu edukacji; • nierówność społeczno-gospodarcza oraz nierówność szans rozwojowych na poziomie regionów w Polsce; • depopulacja regionu – negatywne prognozy liczby mieszkańców dla województwa świętokrzyskiego na najbliższe 20 lat.

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższej analizy płyną następujące wnioski:

1. Mocną stroną omawianego obszaru jest stosunkowo duży odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wysoka, w porównaniu do jednostek administracyjnych wyższego szczebla, liczba uczniów gimnazjum w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Obecnie mieszkańcy gminy tworzą społeczeństwo młode, jednak ujemny przyrost naturalny świadczy o tendencji do starzenia się społeczeństwa. Wysoki poziom nauczania dzieci i młodzieży pozwoli na kształcenie młodych, wykwalifikowanych pracowników i przedsiębiorców, a rozwój punktów przedszkolnych

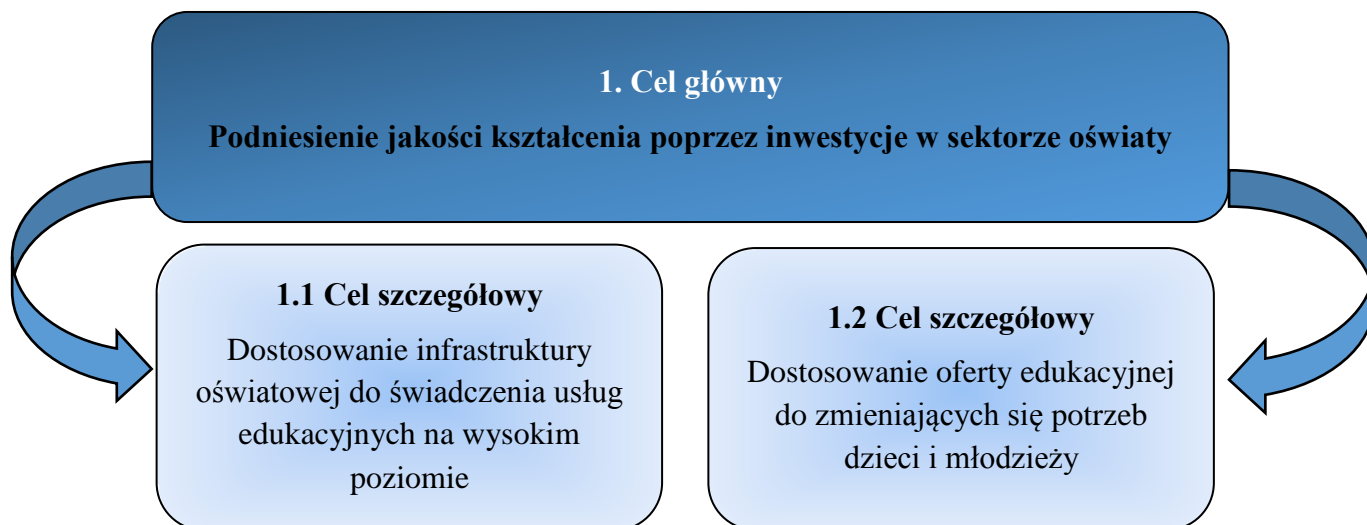

pomoże wrócić młodym rodzicom na rynek pracy. Dzięki takiemu rozwiązaniu możliwe jest pogodzenie życia zawodowego z rodzinnym, gdzie często konflikt między tymi sferami staje się przyczyną rezygnacji z posiadania dzieci.

2. Wysokie ujemne saldo migracji jest niewątpliwie słabą stroną i stwarza konieczność promowania postaw tożsamości regionalnej oraz patriotyzmu lokalnego. Świadomość przynależności do danego społeczeństwa wpłynie pozytywnie na decyzje o osiedlaniu się młodszych pokoleń wychowywanych obecnie na obszarze Gminy Rytwiany.
3. Poza działaniami mającymi na celu zachęcenia młodych mieszkańców gminy do dalszego zamieszkiwania, warto położyć nacisk na przekształcenie gminy w miejsce „atrakcyjne do życia”, w którym osiedlać się będą ludzie spoza jej obszaru. Aby to osiągnąć, ważny jest rozwój infrastruktury, przedsiębiorstw, a także szkolnictwa. Wzrost jakości poziomu sektora usługowego, socjalnego i kulturowego wpłynie pozytywnie na jakość życia obecnych oraz potencjalnych mieszkańców gminy.
4. Szansą dla rozwoju placówek oświatowych, zarówno pod względem infrastrukturalnym, jak i dydaktycznym, są zewnętrzne źródła finansowania – zwłaszcza dotacje ze środków Unii Europejskiej. Odpowiednio wykorzystana dotacja, daje możliwość rozwoju placówek oświaty na terenie Gminy Rytwiany, przyczyni się do podniesienia poziomu kształcenia na tym obszarze. Ze środków unijnych możliwe jest finansowanie zarówno działań infrastrukturalnych, jak i miękkich, bezpośrednio wpływających na jakość kształcenia. Działania te pozwolą wyeliminować różnice i wyrównywać szanse dzieci z obszarów wiejskich w stosunku do dzieci z obszarów miejskich.

Analiza przedstawionych wniosków pozwala określić cele, do jakich dążyć powinny wszystkie placówki oświatowe z obszaru Gminy Rytwiany. Opracowane zostały cel główny oraz cele szczegółowe, w ramach których określono zadania. Cel główny opracowano tak, aby jego osiągnięcie wiązało się z rozwiązaniem problemów zdiagnozowanych na obszarze, zaś cele szczegółowe stanowią bezpośrednie odzwierciedlenie zdefiniowanych problemów. Cele przedstawiano na rysunku 2.

Rysunek 2 Cele Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany

Źródło: Opracowanie własne

W ramach przedstawionych powyżej celów zaplanowano zadania, które opisane zostały w rozdziale 4. *Plany inwestycyjne, harmonogram i źródła finansowania projektów.*

4. Plany inwestycyjne, harmonogram i źródła finansowania projektów

Plany inwestycyjne opracowane w ramach niniejszego dokumentu określono w perspektywie lat 2017–2021. Realizacja wszystkich inwestycji w znacznej mierze wpłynie na osiągnięcie zaplanowanego celu tj. podniesienia jakości kształcenia poprzez inwestycje w zakresie oświaty zarówno w kontekście infrastrukturalnym, jak i działań miękkich.

W ramach realizacji zaplanowanych celów wyznaczono zadania inwestycyjne w podziale na projekty infrastrukturalne (dla celu szczegółowego 1.1) oraz miękkie, polegające m.in. na podnoszeniu kompetencji uczniów oraz nauczycieli szkół na poziomie podstawowym i gimnazjalnym (dla celu szczegółowego 1.2). W tabeli 12 przedstawiono zadania zaplanowane w ramach celów szczegółowych, przybliżony termin realizacji oraz możliwe źródła finansowania projektów.

Tabela 12 Zadania w ramach Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany wraz z harmonogramem oraz możliwymi źródłami finansowania

Nazwa zadania	Opis zadania	Czas realizacji	Możliwe źródło finansowania
Cel szczegółowy 1.1 Dostosowanie infrastruktury oświatowej do świadczenia usług edukacyjnych na wysokim poziomie			
1.1.1 Modernizacja budynku Publicznego Przedszkola w Rytwianach wraz z rozbudową parkingu na placu przedszkolnym	Modernizacja budynku, w tym: - wymiana instalacji elektrycznej, wodociągowej i centralnego ogrzewania; - rozbudowa parkingu na placu przedszkolnym.	2017–2021	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 3.3 Działanie 7.4
1.1.2 Poprawa stanu budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Rytwianach poprzez przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych oraz modernizacyjnych wewnętrznych wraz z wyposażeniem sal dydaktycznych	Modernizacja budynku, w tym: - wymiana instalacji elektrycznej, wodociągowej i centralnego ogrzewania; - ocieplenie budynku sali gimnastycznej i wymiana pokrycia dachowego na części socjalnej sali gimnastycznej; - wymiana przyłącza wodociągowego; - renowacja ogrodzenia boisk szkolnych; - przeprowadzenie wewnętrznych prac modernizacyjnych; - wyposażenie pracowni m.in. informatycznej, przyrodniczej; - wprowadzenie ICT poprzez zakup tablic interaktywnych oraz rozbudowę radiowęzła.	2017–2021	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 7.4 Działanie 3.3
1.1.3 Poprawa jakości kształcenia w Publicznym Gimnazjum w Rytwianach poprzez modernizację budynku oraz wyposażenie sal o kluczowym znaczeniu	W ramach zadania planuje się: - przeprowadzenie wewnętrznych prac modernizacyjnych; - wyposażenie pracowni fizycznej, matematycznej, chemicznej, biologicznej, geograficznej, informatycznej.	2017–2021	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 7.4 Działanie 3.3
1.1.4 Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach	W ramach zadania planuje się budowę pełnowymiarowej hali sportowej z salą sportową o wymiarach 44,0 m x 24,0 m i wysokości w świetle 10,0 m, posiadająca widownię na 250 osób oraz zaplecze sportowe.	2016–2018	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 3.3 Działanie 7.4

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany

<p>1.1.5 Modernizacja budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Sichowie Dużym poprzez przeprowadzenie prac budowlanych oraz wyposażenie sal dydaktycznych i rozbudowę zaplecza sportowego</p>	<p>Modernizacja budynku, w tym: - przebudowa pomieszczeń (szatnia, pokój nauczycielski); - wyposażenie sal lekcyjnych; - instalacja tablic interaktywnych z projektorem i laptopem. Wyposażenie sal dydaktycznych, w tym: - wyposażenie pracowni komputerowej; - wyposażenie pracowni biologicznej, fizycznej, chemicznej, geograficznej, matematycznej, polonistycznej i językowej. Rozbudowa zaplecza sportowo-rekreacyjnego.</p>	<p style="text-align: center;">2017–2021</p>	<p style="text-align: center;">Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 7.4</p>
<p>1.1.6 Poprawa efektywności energetycznej budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Sichowie Dużym</p>	<p>Poprawa efektywności energetycznej budynku poprzez: - termoizolację budynku szkoły; - wymianę instalacji centralnego ogrzewania; - instalację paneli słonecznych.</p>	<p style="text-align: center;">2016–2019</p>	<p style="text-align: center;">Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 3.3</p>
<p>1.1.7 Modernizacja budynku i otoczenia przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Strzegomiu oraz doposażenie sal dydaktycznych</p>	<p>Modernizacja budynku, w tym: - modernizacja szatni i sal dydaktycznych. Wyposażenie sal dydaktycznych, w tym: - sali komputerowej; - pracowni chemicznej, fizycznej, przyrodniczej; - dostosowanie dwóch sal lekcyjnych (budowa ścianki działowej, wybicie i montaż drzwi z korytarza). Wyrównanie placu przed szkołą.</p>	<p style="text-align: center;">2017–2021</p>	<p style="text-align: center;">Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Działanie 7.4</p>
<p>Cel szczegółowy 1.2 Dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb dzieci i młodzieży</p>			
<p>1.2.1 Rozszerzenie oferty przedszkolnej o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci</p>	<p>Zadanie obejmuje realizację zajęć dodatkowych kształtujących kompetencje społeczno-emocjonalne, stymulujących rozwój psychoruchowy oraz wspierających wydłużenie czasu świadczenia usług wychowania przedszkolnego.</p>	<p style="text-align: center;">corocznie</p>	<p style="text-align: center;">Środki własne/ finansowanie zewnętrzne pozyskiwane na bieżąco</p>
<p>1.2.2 Rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół podstawowych, niezbędnych na rynku pracy</p>	<p>Zadanie obejmuje realizację zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w ramach których kształtuje się rozwój kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno-przyrodniczych, językowych, ICT) oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) dla uczniów szkół podstawowych. Dodatkowo doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu</p>	<p style="text-align: center;">corocznie</p>	<p style="text-align: center;">Środki własne/ w przypadku ponownienia konkursu Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Poddziałanie 8.3.2</p>

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany

	<p>u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej).</p> <p>Doposażenie w niezbędne pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów.</p>		
<p>1.2.3 Rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół gimnazjalnych</p>	<p>Zadanie obejmuje realizację zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w ramach których kształtuje się rozwój kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno-przyrodniczych, językowych, ICT) oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) dla uczniów szkół gimnazjalnych. Dodatkowo doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej).</p> <p>Doposażenie w niezbędne pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów.</p>	<p>corocznie</p>	<p>Środki własne/ w przypadku ponowienia konkursu Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 Poddziałanie 8.3.4</p>

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja wyznaczonych działań służyć ma osiągnięciu celów, jakie wyznaczono w ramach niniejszego Planu. Wymienione zadania zarówno infrastrukturalne jak i miękkie pozwolą na stworzenie lepszych warunków dla dzieci i młodzieży korzystających z placówek, jak również nauczycieli i pozostałej kadry zatrudnionej w ramach systemu oświaty.

Stworzenie kompleksowego systemu edukacyjnego od momentu rozpoczęcia nauki do jej zakończenia umożliwiają zewnętrzne środki finansowe, głównie pozyskiwane z funduszy unijnych. Realizacja zadań infrastrukturalnych zwiększy komfort pracy i nauki, natomiast działania miękkie wpłyną na podniesienie kompetencji uczniów i nauczycieli, niezbędnych do utrzymywania wysokiego poziomu nauczania.

5. Kierunki działań – powiązanie prognozy demograficznej z planami inwestycyjnymi i kosztami funkcjonowania

Prognoza demograficzna dla powiatu staszowskiego, w perspektywie do roku 2030, przedstawia się korzystnie w porównaniu z 9 innymi powiatami z obszaru województwa świętokrzyskiego. Brak jest danych dotyczących prognozy ludności dla jednostki terytorialnej jaką jest gmina, w związku z czym w ramach Planu posłużono się prognozami dla powiatów w województwie świętokrzyskim W tabeli 13 przedstawiono prognozy liczby ludności dla Polski, województwa świętokrzyskiego oraz powiatów, a także stosunek liczby ludności prognozowanej w roku 2030 do roku 2014.

Tabela 13 Prognozy liczby ludności dla Polski, województwa świętokrzyskiego i poszczególnych powiatów oraz stosunek liczby ludności prognozowanej w roku 2030 do roku 2014

Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014 r. (osoby)	Prognoza na 2020 r. (osoby)	Prognoza na 2025 r. (osoby)	Prognoza na 2030 r. (osoby)	Stosunek l. ludności w 2030 r. do l. ludności w 2014 r. (%)
Polska	38 478 602	38 137 804	37 741 462	37 185 073	96,64
Województwo świętokrzyskie	1 263 176	1 225 989	1 193 522	1 157 417	91,63
Powiat kielecki	208 066	211 968	214 471	215 960	103,79
Powiat konecki	82 925	79 803	77 109	74 234	89,52
Powiat ostrowiecki	113 678	109 003	104 910	100 576	88,47
Powiat skarżyski	77 647	73 271	69 703	65 983	84,98
Powiat starachowicki	92 540	89 238	86 161	82 875	89,56
Miasto Kielce na prawach powiatu	198 857	190 320	182 729	174 327	87,66
Powiat buski	73 450	71 226	69 548	67 753	92,24
Powiat jędrzejowski	87 635	85 177	83 038	80 668	92,05
Powiat kazimierski	34 689	33 053	31 760	30 447	87,77
Powiat opatowski	54 248	52 159	50 399	48 571	89,54
Powiat pińczowski	40 350	38 823	37 522	36 132	89,55
Powiat sandomierski	79 625	76 248	73 502	70 579	88,64
Powiat staszowski	73 320	70 947	69 078	67 008	91,39
Powiat włoszczowski	46 146	44 756	43 593	42 316	91,70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z przedstawionej tabeli wynika, iż wynik powiatu staszowskiego jest bardzo zbliżony do prognoz dla województwa, a zaledwie dla 4 powiatów województwa świętokrzyskiego

(kielecki, jędrzejowski, buski, włoszczowski) prognozy są korzystniejsze niż dla omawianego powiatu.

Mając na uwadze ogólnopolski trend, który świadczy o niekorzystnej sytuacji demograficznej kraju, należy podejmować działania sprzyjające odwróceniu negatywnych trendów. Główną rolę w tym zakresie odgrywają kierunki polityki społecznej i rodzinnej. Do działań sprzyjających wzrostowi dzietności Polaków przyłączają się wszystkie jednostki administracyjne oraz branżowe, mogące pozytywnie wpływać na tę dziedzinę życia – również jednostki samorządu terytorialnego jakimi są gminy.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym do zadań gminy należą m.in. zadania z zakresu opieki społecznej i edukacji publicznej. Samorząd gminny jest odpowiedzialny za tworzenie placówek opieki nad dziećmi do lat 3 oraz dla dzieci w wieku przedszkolnym, których istnienie i działanie daje możliwość aktywności zawodowej młodym rodzicom – głównie matkom wracającym na rynek pracy. Zapewnienie takiej opieki oraz wysokiej jakości kształcenia na późniejszych etapach (szkoła podstawowa, gimnazjum) sprzyjać będzie zarówno sytuacji demograficznej kraju, jak i gminy.

Z danych statystycznych wynika, iż sytuacja demograficzna Gminy Rytwiany w zakresie przyrostu naturalnego oraz wysokiego udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem prezentuje się korzystniej niż w województwie świętokrzyskim, natomiast w zakresie salda migracji korzystniej niż w województwie oraz powiecie. Korzystne wskaźniki demograficzne pozwalają na stwierdzenie, iż inwestycje ponoszone na działania z zakresu oświaty mają uzasadnienie w postaci potencjału, jakim jest młode społeczeństwo.

W tabeli 14 przedstawiono zadania inwestycyjne z zakresu infrastruktury (cel szczegółowy 1.1) zaplanowane w ramach wdrażania niniejszego Planu oraz przewidywany koszt ich realizacji.

Tabela 14 Plany inwestycyjne oraz przewidywany koszt realizacji

Numer i nazwa zadania	Przybliżony koszt realizacji zadania (zł)
1.1.1 Modernizacja budynku Publicznego Przedszkola w Rytwianach wraz z rozbudową parkingu na placu przedszkolnym	135 000,00
1.1.2 Poprawa stanu budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Rytwianach poprzez przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych oraz modernizacyjnych wewnętrznych wraz z doposażeniem sal dydaktycznych	327 000,00
1.1.3 Poprawa jakości kształcenia w Publicznym Gimnazjum w Rytwianach poprzez modernizację budynku oraz doposażenie sal o kluczowym znaczeniu	185 500,00
1.1.4 Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Rytwianach	5 300 000,00
1.1.5 Modernizacja budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Sichowie Dużym poprzez przeprowadzenie prac budowlanych oraz wyposażenie sal dydaktycznych i rozbudowę zaplecza sportowego	230 000,00
1.1.6 Poprawa efektywności energetycznej budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Sichowie Dużym	200 000,00
1.1.7 Modernizacja budynku i otoczenia przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Strzegomiu oraz doposażenie sal dydaktycznych	140 000,00
Razem	6 517 500,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rytwiany

6. Odniesienie do dokumentów strategicznych (gmina, powiat, województwo, Polska)

Planowanie strategiczne pozwala wyznaczać kierunki rozwoju oraz cele, które planuje się osiągnąć w kilku- lub kilkunastoletniej perspektywie. Ukierunkowuje planowane działania na osiągnięcie określonych wizji – jest to proces, w wyniku którego dąży się do osiągnięcia założonych celów.

Dokumenty strategiczne opracowywane są dla jednostek terytorialnych różnych szczebli, w odniesieniu do różnych dziedzin lub branż. *Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany* opracowywany na szczeblu gminnym jest dokumentem, który swoimi założeniami wpisuje się w dokumenty wyższego rzędu, zarówno w kontekście obszarów jednostek terytorialnych (powiat, województwo, kraj, Europa), jak również w kontekście dziedzin i branż. W tabeli 15 przedstawione zostały dokumenty strategiczne, z którymi Plan oraz planowane działania są komplementarne. Wyszczególnione dokumenty dotyczą obszarów: powiat, województwo, Polska, Europa oraz kapitałów społecznego i ludzkiego.

Tabela 15 Komplementarność z dokumentami strategicznymi

Dokument	Wizja/misja/cel	Uzasadnienie
dokumenty terytorialne		
<p>Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zagwarantowanie 75% poziomu zatrudnienia osób w wieku 20–64 lata. • Ograniczenie odsetka uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10%, przy zwiększeniu odsetka osób w wieku 30–34 lat posiadających wyższe wykształcenie do co najmniej 40%. • Zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o 20 mln. 	<p>Kompleksowy Plan Rozwoju szkół to dokument, z którego wynikają działania niezbędne do rozwoju edukacji – zarówno w kontekście infrastrukturalnym, jak i instytucjonalnym. Wdrożenie Planu sprzyjać będzie osiągnięciu celów zaplanowanych dla Strategii <i>Europa 2020</i> poprzez dostosowanie narzędzi instytucjonalnych do lepszego i efektywniejszego kształcenia dzieci i młodzieży, a tym samym przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.</p>
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela. Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego.</p>	<p>Wdrożenie w życie zadań określonych w ramach niniejszego Planu spowoduje poprawę warunków kształcenia dzieci oraz podnoszenie kompetencji w zakresie umiejętności kluczowych. Takie podejście jest tożsame z celem I.3 <i>Strategii Rozwoju Kraju 2020</i>, który skupia się wokół rozwoju kapitału ludzkiego i umożliwienia dzieciom i młodzieży samorealizacji.</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020</p>	<p>Cel strategiczny 3: Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki. Cel szczegółowy 3.1 Sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa myślenia o pomyślnej przyszłości.</p>	<p>W ramach Planu planuje się wdrożenie zadań z zakresu kompetencji kluczowych, niezbędnych na rynku pracy, które obejmują zakres matematyczno-przyrodniczy, językowy, ICT oraz właściwych postaw i umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej), co sprzyjać będzie realizacji celu strategicznego 3 określonego w <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020</i>.</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2014–2020</p>	<p>Cel strategiczny V Rozwój nauki i oświaty, upowszechnianie sportu i zdrowego trybu życia. Troska o zachowanie dóbr kultury. Cel operacyjny V.1. Rozwój oświaty w oparciu o szkoły ponadgimnazjalne, gimnazjalne i podstawowe. Dostosowywanie programów nauczania do zmieniających się wymagań rynku pracy. Cel operacyjny V.2. Poprawa materialnej bazy kształcenia, rozbudowa niektórych obiektów, dokonywanie niezbędnych remontów i wyposażenia. Cel operacyjny V.4. Organizacja nowych form kształcenia pod kątem możliwości i potrzeb uczniów, współpraca z przedsiębiorcami w procesie kształcenia zawodowego.</p>	<p>Cel V określony w ramach realizacji <i>Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2014–2020</i> jest komplementarny ze wszystkimi zadaniami zaplanowanymi w ramach niniejszego Planu, który skupia się na wieloaspektowym rozwoju szkolnictwa oraz edukacji dzieci i młodzieży.</p>

Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany

	Cel operacyjny V.5. Działania zmierzające do zachowania dóbr kultury, zapobieganie dewastacji zabytków i pomników przyrody. Prowadzenie działalności edukacyjnych i promocyjnych dotyczących dziedzictwa kulturowego.	
Strategia Rozwoju Gminy Rytwiany na lata 2015–2025	Cel 1: Rytwiany – gminą aktywnych społecznie mieszkańców. Cel szczegółowy 1.2. Tworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych. Przedsięwzięcie 1.2.1. Wzrost dostępu i jakości oferowanych usług publicznych.	Zakres usług w sferze oświaty jest jednym z całego szeregu usług publicznych gwarantowanych przez państwo. Zadania Planu wpisując się więc będą w przedsięwzięcie 1.2.1 <i>Strategii Rozwoju Gminy Rytwiany na lata 2015–2025</i> , w ramach którego planuje się poprawić jakość oraz zwiększyć dostępność usług świadczonych w ramach oferty samorządu.
dokumenty branżowe		
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji. Priorytet strategii: 1.1. Wspieranie edukacji formalnej w zakresie metod nauczania sprzyjających kooperacji, kreatywności i komunikacji oraz rozwijanie demokratycznej kultury szkoły. 1.2. Wspieranie edukacji innej niż formalna ukierunkowanej na kooperację, kreatywność i komunikację społeczną.	Działania z zakresu kompetencji kluczowych w synergii z dostosowaniem infrastruktury jednostek sprzyjać będą ogólnemu rozwojowi kapitału społecznego oraz dodatkowo kształtować będą pozytywne postawy w stosunku do współdziałania i płynących z niego korzyści.
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Obszary działań: 6.1. Wczesne dzieciństwo. 6.2. Edukacja szkolna.	Realizacja wszystkich zadań wyznaczonych w ramach Planu wpłynie na obszary działań 6.1 i 6.2 określone w ramach <i>Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020</i> .

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych

7. Monitoring i ewaluacja

Warunkiem sprawnego oraz efektywnego wdrażania Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół jest stosowanie systemu monitoringu i ewaluacji.

Monitoring służy gromadzeniu danych na temat przebiegu wdrażania oraz ich analizie. Pozwala na określenie nieprawidłowości w realizacji Planu, jeżeli takie wystąpią oraz wprowadzanie niezbędnych korekt umożliwiających osiągnięcie wyznaczonych celów.

Celem ewaluacji jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały spodziewane rezultaty oraz czy przełożyły się one na realizację wyznaczonych celów.

Opracowanie systemu monitorowania i ewaluacji pozwoli gromadzić dane dotyczące postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu celów założonych w Planie. Pozwoli również na obserwację rezultatów wdrażania, a w sytuacji, gdy stanie się to konieczne – na wprowadzenie aktualizacji oraz korekt. Zakres systemów monitoringu i ewaluacji wyznaczają cele określone do osiągnięcia, a także zaplanowane zadania.

Monitoring Planu prowadzony będzie głównie w zakresie rzeczowym, związanym z efektywnością podejmowanych działań oraz postępem we wdrażaniu Planu.

Ewaluacja będzie prowadzona w celu określenia rzeczywistych efektów zrealizowanych projektów i inwestycji w niej zapisanych, a jej ocena opierać się będzie na pięciu zasadniczych kryteriach:

- skuteczność – pozwala określić czy zostały osiągnięte cele Planu założone na etapie programowania;
- efektywność – pozwala ocenić poziom ekonomiczności Planu;
- użyteczność – pozwala ocenić zgodności celów Planu z faktycznymi problemami i potrzebami grupy docelowej;
- trafność – obrazuje do jakiego stopnia cele Planu odpowiadają potrzebom wskazanym do danego obszaru;
- trwałość – pozwala określić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Planu będą trwać po jego zakończeniu.

Wprowadzenie systemów monitoringu oraz ewaluacji pozwoli wyeliminować w dużym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w Planie, który wynikać może z wielu czynników, m.in ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian w prawodawstwie, warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań. Oprócz modyfikacji

poszczególnych elementów Planu, w trakcie jego wdrażania możliwe będzie uwzględnienie nowych, dodatkowych zadań, które będą wpisywać się w wyznaczone cele oraz będą służyć osiągnięciu zakładanych rezultatów.

Za wdrażanie Planu odpowiedzialny jest Wójt, natomiast za prowadzenie systemu monitorowania i ewaluacji odpowiedzialny będzie Zespół koordynujący monitorowanie i ewaluację *Planu Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany*. W skład Zespołu będą wchodziłi dyrektorzy placówek oraz wyznaczeni pracownicy Urzędu Gminy. Do zadań Zespołu należeć będzie:

- przedstawienie wniosków z realizacji poszczególnych celów strategicznych;
- monitorowanie oraz ocena wdrażania poszczególnych działań;
- sformułowanie wniosków i zaleceń odnośnie wprowadzenia usprawnień w kwestii wdrażania Planu;
- opracowanie sprawozdań z posiedzeń.

Monitoring oraz ewaluacja przeprowadzone zostaną co najmniej jeden raz w trakcie wdrażania Planu oraz po zakończeniu realizacji.

8. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Przepisy *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) określają, dla jakiej kategorii dokumentów planistycznych, ze względu na ich indywidualną zawartość oraz zewnętrzne uwarunkowania, istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto przesłanką obowiązkowo kwalifikującą do przedmiotowej oceny, zgodnie z art. 46 pkt 3 i art. 47. ww. ustawy jest stwierdzenie, iż w efekcie realizacji przedsięwzięć wystąpi znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Decyzję o przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydaje organ opracowujący projekt dokumentu, sam bądź zgodnie z art. 47 ww. ustawy – w uzgodnieniu z właściwym organem ochrony środowiska, którym w tym przypadku jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach w nadesłanym piśmie z dnia 21.11.2016 r., znak: WPN-11.410.297.2016.ML, wyjaśnił iż mając na uwadze zakres rzeczowy projektu uzgadnia brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedłożonego dokumentu.

Przygotowanie i prowadzenie wyżej wymienionych prac w budynkach powinno w szczególności uwzględniać ochronę ptaków i nietoperzy gniazdujących w ścianach budynków. Uwzględnienie miejsca bytowania ptaków i nietoperzy podczas remontów budynków jest konieczne ze względu na przepisy prawa polskiego i wspólnotowego. W związku z powyższym, na zarządcach budynków spoczywa odpowiedzialność za prowadzenie prac remontowo-budowlanych budynków we właściwym terminie – dostosowanym do okresów lęgowych dla danych gatunków, bezpiecznym dla gniazdujących w budynkach. Po zakończeniu prac, w budynkach w których gniazdowały ptaki lub nietoperze, wykonawca zobowiązany jest do stworzenia zastępczych schronień dla ptaków i nietoperzy, tak aby liczba siedlisk nie została uszczuplona. W przypadku konieczności ingerencji w środowisko flory i fauny objętej ochroną zostanie złożony wniosek o uzyskanie stosownego pozwolenie w trybie art. 56 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651z późn. zm).

Operacje nie będą lokalizowane na przedmiotach ochrony obszarów Natura 2000, a zadania realizowane w ramach wdrażania Planu nie będą miały istotnego oddziaływania na

przekroczenie standardów jakości środowiska oraz nie kolidują z warunkami ochrony występujących na terenie gminy form ochrony przyrody – obszaru Natura 2000 Kras Staszowski (PLH260023), Jeleniowsko-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu, rezerwat przyrody Dziki Staw, pomniki przyrody i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Podsumowując należy podkreślić, że ze względu na specyfikę zadań wskazanych w Planie i z uwagi na ich parametry nie będą one znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym dla ww. Planu nie było konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak, każdorazowo przy opracowywaniu projektów konkretnych inwestycji, w przypadku, gdy zaistniałaby konieczność przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub na obszar Natura 2000, Organ odpowiedzialny za realizację zadania, podejmie odpowiednie kroki administracyjne.

9. Podsumowanie

Dokumenty planistyczne służą do uporządkowania długofalowych planów inwestycyjnych podmiotów odpowiedzialnych za nadzorowanie rozwoju. Są bardzo ważne na wszystkich poziomach zarządzania – zarówno w zakresie administracyjnym, branżowym jak i finansowym. Opracowane dokumenty wyznaczają cele, do których dana jednostka lub dziedzina powinna zmierzać oraz określają ramy czasowe dla ich osiągnięcia. Każdorazowo w procesie planowania należy uwzględniać pożądane efekty oraz możliwości finansowe, dzięki czemu planowane zadania mają szansę realizacji oraz wdrożenia.

Realizacja niniejszego Planu w perspektywie czasowej jaka została określona, pozwoli na podniesienie jakości systemu oświaty na obszarze Gminy Rytwiany, tym samym powodując osiągnięcie celu głównego. Zwiększanie jakości szkolnictwa będzie mieć miejsce zarówno w kontekście infrastrukturalnym, jak również pozwoli na poszerzanie horyzontów uczniów i podnoszenie kwalifikacji nauczycieli. Zadania w sferze infrastruktury zapewnią niezbędne zaplecze do podnoszenia wiedzy, które dostosowane będzie do zmieniających się potrzeb. Wyposażenie pracowni, w tym tych, w których przeprowadzane są zajęcia podnoszące kompetencje kluczowe (matematycznych, informatycznych, fizycznych) pozwoli na zwiększanie ciekawości uczniów, a tym samym dostosowywanie systemu nauczania do oczekiwań rynku, a w perspektywie długofalowej – również rynku pracy. W ramach realizacji zadań planuje się także podnoszenie wiedzy z zakresu ICT, co sprzyjać będzie wieloaspektowemu rozwojowi.

Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji oraz innych możliwości rozwoju, w tym rozwoju psychoruchowego i promowanie pozytywnych postaw na wczesnych etapach życia pozwoli na osiąganie satysfakcjonujących wyników na jego późniejszych etapach. Wpływie na podnoszenie satysfakcji i zadowolenia oraz chęć i możliwość samorealizacji. Najważniejszym elementem wczesnego dzieciństwa jest wykreowanie postaw życiowych, które wpływają na wszystkie aspekty funkcjonowania człowieka.

Zasadność realizacji zadań wskazanych w Planie potwierdza sytuacja demograficzna obszaru, z której jasno wynika, iż na obszarze istnieje potencjał w postaci młodego kapitału ludzkiego. *Plan Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany* opracowany został by możliwie najlepiej wykorzystać potencjał, którym na obszarze gminy jest przede wszystkim młode społeczeństwo. Należy podjąć wszelkie działania, by zapobiec wyludnianiu się obszaru oraz stwarzające warunki do kształtowania pozytywnych postaw. Zwiększanie jakości i dostępności edukacji na wysokim poziomie powodować będzie decyzje o podejmowaniu

nauki na obszarze gminy, a tym samym przywiązanie do obszaru i wzmacnianie poczucia regionalnej i lokalnej tożsamości.

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie Gminy Rytwiany na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu staszowskiego.....	4
Rysunek 2 Cele Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany	33

Spis tabel

Tabela 1 Liczba dzieci urodzonych w poszczególnych sołectwach w Gminie Rytwiany w latach 2013–2015	16
Tabela 2 Placówki oświatowe z terenu Gminy Rytwiany.....	17
Tabela 3 Stan infrastruktury oraz zapotrzebowanie szkół z obszaru Gminy Rytwiany.....	18
Tabela 4 Dane z zakresu dostępności oraz wykorzystania miejsc w placówkach przedszkolnych w Gminie Rytwiany w latach 2013–2016.....	20
Tabela 5 Liczba dzieci według klas w szkołach podstawowych w Gminie Rytwiany w latach szkolnych 2012/2013–2015/2016	22
Tabela 6 Wyniki % ze sprawdzianu kończącego szkołę podstawową w Polsce oraz placówkach z terenu Gminy Rytwiany w latach szkolnych 2012/2013–2015/2016	24
Tabela 7 Liczba uczniów według klas w gimnazjum w Gminie Rytwiany w latach 2012/2013–2015/2016.....	26
Tabela 8 Wyniki % egzaminu gimnazjalnego w Polsce oraz w gimnazjum w Gminie Rytwiany w latach 2012/2013–2015/2016.....	26
Tabela 9 Nakłady finansowe – wydatki bieżące ponoszone przez poszczególne placówki oświatowe Gminy Rytwiany	28
Tabela 10 Schemat analizy SWOT	30
Tabela 11 Analiza SWOT	31
Tabela 12 Zadania w ramach Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół Gminy Rytwiany wraz z harmonogramem oraz możliwymi źródłami finansowania	35
Tabela 13 Prognozy liczby ludności dla Polski, województwa świętokrzyskiego i poszczególnych powiatów oraz stosunek liczby ludności prognozowanej w roku 2030 do roku 2014.....	39
Tabela 14 Plany inwestycyjne oraz przewidywany koszt realizacji	41
Tabela 15 Komplementarność z dokumentami strategicznymi	43

Spis wykresów

Wykres 1 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminach powiatu staszowskiego w 2015 r.....	5
Wykres 2 Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.....	6
Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.....	7
Wykres 4 Saldo migracji na 1 000 ludności w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2014 r.....	8
Wykres 5 Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz w Polsce w 2015 r.....	8
Wykres 6 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim oraz Polsce w 2015 r.....	20
Wykres 7 Liczba uczniów szkół podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Rytwiany, powiecie staszowskim, województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r.....	22
Wykres 8 Liczba uczniów gimnazjum w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Rytwiany w 2015 r.	25

Bibliografia

1. Mapa administracyjna Polski, *administracja.mac.gov.pl*.
2. Strona internetowa Centralnej Komisji Edukacyjnej, *cke.edu.pl*.
3. Strona internetowa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, *natura2000.gdos.gov.pl*.
4. Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego, *stat.gov.pl*.
5. Strona internetowa Narodowego Instytutu Dziedzictwa, *nid.pl*.
6. Strona internetowa Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, *oke.lodz.pl*.
7. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.).
8. *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.).